

Madenciler âleminde : 3

Amelenin vaziyetini ıslah için düşünülen tedbirler

Birtaraftan maden işçilerini, diğer taraftan madencileri istismar edenler var

Bizim içerisine girdiğimiz maden ocakları dağların böğründe ufak tünelde açılmış tünellerdir. Bu tünellerin derinlikleri muhtelif tir. İçlerinde bir kaç yüz metrelik derinlikte olanları bulunduğu gibi saatlerce imtidat edenleri de vardır.

Fakat bütün maden ocaklarının bu şekilde olduğu zannedilmemelidir. Meselâ (Kozlu) da bir İtalyan şirketi tarafından işletilmekte olan ocaklar iptida şakulî birer kuyu şeklinde açılmıştır. Bu kuyular 150 metre kadar derinlere indikten sonra ufki olarak etrafı dal budak salar, âdeta yer altında bir labirent halini alır. Bu yüz elli metrelik derinliğindeki labirent içinde bin kadar amele çalışır. Burası tamamen hususî

bir âlem vaziyetindedir. Bu yer altı âleminin haricile münasebetini temin eden tek bir vasıta vardır ki bu da asansörden ibarettir.

İçeriye giren amele bu asantörle inip çıktığı gibi kömürler de gene bu vasıta ile çıkarılır. Yalnız aşağıya inen her şeyin tekrar yukarıya çıkması o kadar kolay olmadığı için makineler ve vagonlarla beraber yer altında çalıştırılacak bir düzine katır orada bırakılmıştır. Bu suretle maden ocağına indirilerek on, on iki senedenberi orada yaşayan katırlar vardır. Bu katırlar uzun seneler yer altı âleminin karanlık dehlizlerinde yaşamak neticesi bir takım uzvi hususiyetlerini bile değiştirmişlerdir. Bil-

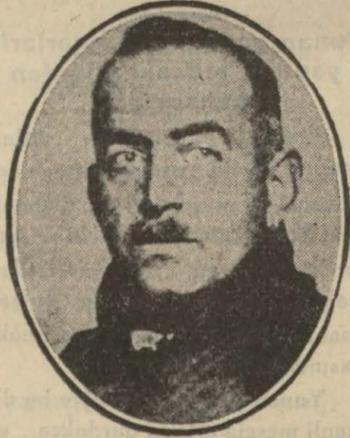
Mehmet Asım
(Devamı 4 üncü sayıfada)

Hukukçular arasında bir anket

Sabıkaları ve ceza

Cevdet Ferit Bey, Alman tetkiki yeni bir esas diye ortaya atılmamalıdır, diyor

Dün, Almanyada umumun emniyeti için daimî tehlike teşkil eden sabıkalarına karşı yeni bir kanun neşredilmek üzere olduğunu haber vermiş, Almanya adliye nazirinin gazetecilere olan dikkate şayan sözlerini kaydetmiştik. Alman nazırı bu beyanatında sabıkaların en ziyade hapis cezalarını bitirdikten sonra kendilerine yeni cürümler için fazla cazibe ve meyil gördüklerine işaret etmiş, hukukî intizama riayet etmeyen, cemiyeti tehlikeye düşüren bu gibi fertleri milletin daimî surette kendisinden uzaklaştırmak hakkına malik olduğunu ileri sürmüştü, neşredilecek kanunla mükerrer sabıkaların kalebentliğe mahsus olan hapisanelerde kaydı hayat şartıyla emniyet altına alınacaklarını bildirmişti.

Cevdet Ferit Bey

Almanların neşretmek üzere oldukları bu yeni kanunun hukukçularımız arasında uyandırdığı tesiri öğrenmek istedik. Dün, sabıkaları

(Devamı 11 inci sayıfada)

T.Rüştü Bey

Bugün Atınaya
gidiyor

Hariciye vekili Tefrik Rüştü Bey bugün Vienna vapuriyle Atınaya hareket edecektir. Tefrik Rüştü Bey Atınada birkaç gün kaldıktan sonra Selânik yoluyla Belgrada gidecek, orada Türkiye - Yugoslavya ademi tecavüz, hakem ve uzlaşma muahedesini imza edecektir. Hariciye vekili Bey perşembe veya cuma günü Semplon ekspresiyle şehrimize dönmüş olacaktır.

Tefrik Rüştü Bey dün gazetecilere şu beyanatta bulunmuştur:

— Belgrada, metnî üzerinde Cenevrede mutabık kaldığımız ademi tecavüz, hakem ve uzlaşma muahedesini — evelce takarrür ettiğim veçhile — imza için gidiyorum. Aynı zamanda senelerden beri doğane konuşmalarla karşılıklı bir hal çaresi aradığımız emlak ve rekâmasyon işlerini de intaç etmek için çalışacağım. Belgratta iki gün sürecek olan ikametim esnasında iki devleti uzaktan ve yakından alakadar eden işler etrafında fikir teatisi tabiidir.

Bütün çalışmalarımızın ancak milletler arasındaki ahenge ve sul-

(Devamı 2 inci sayıfada)

Bugün

16

Sayıfalık ilâvemizi
müvezzilerden
İSTEYİNİZ..

Cazip ve meraklı yazılarla dolu bu ilâvemiz
.. PARASIZDIR ..

Aptülhamidin veresesi

Iraktan 200 Milyon
altın istiyorlar!

Kafilenin içinde bir de
Viyana eski güzel var

Londra, (Hususî) — Abdülhamidin 9 karısı ile 13 evladı, Filistin ve İraktaki malları, mülkleri mukabilinde 200.000.000 İngiliz altını istemektedirler.

Davanın arkasında solmuş bir Viyana güzeli vardır. 1909 da Solie Metz adını taşıyan bu kadın, bugün İsviçrede Madam Andre ismile tanılıyor ve çikolata satmakla geçiniyor. Eski hayatının bir çok hatıralarını evinde saklayan Solie Metz, Ebulhüdanın tavassutla saraya girmiş ve güzelliyle Abdülhamidi teshire muvaffak olmuştu. Abdülhamit, onun nüfuz ve tesiri altında idi ve onun sözünden çıkmıyordu. Salie Metz, Abdülhamidin bütün vereselerini harekete geçirmiş bulunuyor.

Bir aile faciası oldu

Bir polis memuru kayın validesini
dört yerinden yaralayarak öldürdü

Bir evde iki ölü..

Facianın olduğu ev, Galip Ef.nin vak'adan evelki ve sonraki resimleri

Evelki akşam Fatihte Hırkaişerifte Akşemsettin mahallesinde çok acıklı bir aile faciası olmuş, bir ihtiyar kadın ve bir genç bu faciaya kurban gitmişlerdir.

Facia iki katlı ahşap küçük bir evde olmuştur. Fatih ve civarında günün dedikodusu halini alan bu

cinayet hakkında bir muharrimiz dün facianın işlendiği eve gitmiş, tahkikat yaparak etraflı malûmat almıştır.

Cinayet Akşemsettin mahallesinde Hurremçavuş caddesinde 17 numaralı evde olmuştur. Evkafa

(Devamı 11 inci sayıfada)

Şehir Meclisindeki Karar

Tramvayda kadınlara yer ayrılmıyacak

Şehir meclisi dün ilk defa gizli celse yaptı, bugün kapanıyor

İstanbul umumî meclisi dün birinci reis vekili Sadettin Ferit Beyin reisliği altında dört celse süren uzun bir toplantı yapmıştır.

Birinci celsede yeniden yapılacak binaların projelerinin beledi-

yecce tetkiki ve bina yapıldıktan sonra oturulabilir ve kullanılabilir vaziyette olup olmadığının tespiti için belediye fen ve sıhhat memurlarının tarafından muayeneleri

(Devamı 11 inci sayıfada)

Fransız kabinesinin mevkii sağlam değil..

PARİS, (Hususî) — "Sarraut,, kabinesinin mevkii günden güne sarsılmaktadır. İktidar mevkisine geçeldenberi henüz iki hafta geçmediği halde kabinenin böyle az bir zamanda müşkül bir mevkie girmesi Fransanın dahili siyasetindeki karışıklıklardan ileri gelmiş -

tir. Fransız parlamentosu ile (Sarraut) arasındaki ilk ihtilâf, Fransız bütçesinin iki kısımda değil heyeti umumiyesiyle birlikte parlamentoya verilmesi hakkında maliye encümeni tarafından yapılan talebin "Sarraut,, tarafından şiddetli

(Devamı 11 inci sayıfada)

— Beni bu hale koyan karımdır !..
— Ne oldu? Seni öldürmek mi istedi ?..
— Hayır, ben onu okşamak istedim..

Havalar

Memleketin her tarafında soğudu

Ankara, 22 (A.A.) — Ziraat vekâleti meteoroloji enstitüsünden aldığımız malûmata göre, dün gecedberi memleketin hemen her tarafında havalar birdenbire de necek derecede soğumuştur. Bu sühünet düşüklüğü en ziyade Trakya ile orta Anadolu'da kendisini hissettirmiştir.

Dün gece Edirne'de sühünet sıfırdan aşağı üç, Lüleburgazda iki, Kütahya'da, Etimesut, Ankara, Yozgat'da sıfırdan aşağı bir dereceye düşmüştür.

Orta Anadolu'nun diğer yerlerle Anadolu'nun şarkında sühünet sıfırdan aşağı inmemiştir. Kocaeli, Ege, cenubi Anadolu ve Karadeniz kıyılarında da sühünet umumî bir düşüklük göstermektedir. Sabahları kırağı husule gelmiştir. Karadeniz kıyılarında fazla miktarda yağış olmuştur. Sivas, Gümüşane, İneboluya karla karışık yağmur şeklinde yağış olmuştur. Türkiyenin her tarafında rüzgâr poyraz ve yıldız istikametlerinden esmektedir.

T. Rüştü Bey

(Baş tarafı 1 inci sayıfada)

hün takviyesine matuf olacağı şüpheli götüremez.

Belgrada Atina tarihiyle gidiyor. Bu suretle Atina'daki dostlarımızla görüşmek fırsat ve zevkine nail olacağı. Fırsat elverdikçe bundan daha tabii bir şey olamaz.

Hariciye vekili Bey, Balkan mısakı etrafında Türkiye ile Yunanistan, Yugoslavya ve Romanya arasında müzakereler cereyan etmekte olduğuna dair Balkan membalarından çıkan haberler hakkında sorulan bir suale:

— Böyle bir şeyden haberdar değiliz. Atina ve Belgrada bu hususta bir teklifle de gitmiyorum. Bahsettiğiniz mesele hakkında bir teklifte de bulunacak değilim. Fakat bu hususta müsbet bir teklif karşısında kaldığımız takdirde ona göre fikirlerimi söyleyirim.

Cevabını vermiş, Belgratta dört Balkan devleti hariciye nazırlarının toplanacakları hakkındaki haberler etrafında da malûmatı olma dığını söylemiştir.

Beş vilâyetimizin şeker ihtiyacını temin için..

Ankara, 22 (Hususi) — Sam-sun, Amasya, Tokat, Sivas, Kayseri vilâyetlerinin şeker ihtiyacını temin üzere teşkil edecekleri bir anonim şirket tarafından Turhal'da kurulacak şeker fabrikası için İşbankasına yirmi beş sene müddetle imtiyaz verilmesi Vekiller heyetine kabul edilmiştir.

Beş milyon kazanan kömürcü

Paris, 2 (A.A.) — Milli Fransız Piyangosunun ikinci tertip biletlelerinin keşidesi dün akşam yapılmıştır; Trocadere'de yapılan bu keşidede büyük bir kalabalık hazır bulunmuştur.

Beş milyon liralık ikramiyeyi Avignon'lı bir kömür satıcısı kazanmıştır.

SON HABERLER

Amerikada para meselesi

M. Ruzvelt'in takip ettiği siyasete aleyhtar olanlar git gide çoğalıyor

Hazine müsteşarının istifası heyecan uyandırdı

Vaşington, 22 (A.A.) — Hazine mali müsteşarı M. Sprague, istifa etmiştir. M. Sprague takip edilen siyaset neticesinde inflâtion olacağını haber vermiştir.

M. Ruzvelt'e yazdığı bir mektupla M. Sprague, son zamanlarda kabul edilen para siyasetine tamamen muhalif olduğu için istifa ettiğini bildirmekte ve demektedir ki:

"Amerikayı gayri mahdut bir inflâtiona götüren cereyana karşı durmak için yegâne çare efkârı umumiyeyi ayaklandırarak tanzim etmektir. Böyle bir harekete başlamak üzere vazifemden ayrılıyorum.."

M. Sprague hariçten altın almak suretiyle yapılan doları kıymetten düşürmek siyasetinin fiatların süratle yükselmesi için müesir olamayacağı kanaatinde dir.

Değişiklik olmayacak..

Nevyork, 22 (A.A.) — M. Ruzvelt'in mümessillerinden biri M. Spraguenin istifasının para hususunda hükümetçe takip edilen siyasette hiç bir değişiklik yapılmayacağı söylenmiştir.

M. Ruzvelt bu hadise hakkında hiç bir müteale yürütmek istememiştir. Bununla beraber, M.

Spraguenin istifa mektubunun memlekette derin bir heyecan uyandıracığı şüphesizdir. Bu mektubun bilhassa son kısmı efkârı umumiyenin henüz kararsızlık içinde bulunan kısmı üzerinde kuvvetli bir tesir yapabilir. Mektubun son kısmı şudur.

"En akıllıca tavsiyelerin nihayet üstün geleceğini her şeye rağmen ümit ederek haftalarca vazifem başında kaldım. Nihayet şu neticeye vardım ki hudutsuz surette inflâtiona doğru kapış hareketine karşı gelmek için teşkilâta bağlanmış ve harekete geçmiş bir efkârı umumiyeden başka vasıta ve çare yoktur. Böyle bir harekete, kendi vesaitim dairesinde, iş-tirak ve hizmet etmek içindir ki derin bir ümitsizlik içinde idarenizle her türlü münasebetlerimi kesiyorum.."

Bu mektup Amerikan tarihinde müstesna bir vesika teşkil etmekte, yalnız M. Sprague'in değil, vukuatın seyir ve cereyanına bakarak korkuya düşen birçok yüksek memurların vicdanında beliren faciaya da makes olmaktadır.

Nevyorkta ehemmiyetle kaydedildiğine göre M. Sprague para iş-

lerinde zamanın en iyi teknisyenidir. Aynı zamanda büyük bir tecrübe sahibidir.

M. Sprague'nin bu vaziyeti Amerikanın sağlem para esasına dönmesi için uğraşıp cabalayan ve git-tikçe çoğalan kuvvetleri kendi etrafında toplayabilecek mahiyette dir..

Bütün gazeteler M. Sprague'nin istifası hakkında bol bol müteale ve tefsirler yürütmektedir. Gazeteler bu istifanın efkârı umumiyeye üzerinde büyük bir tesir yapacağı fikrindedir.

Bu cümleden olarak Nevyork Herald Tribün gazetesi diyor ki:

"Sprague'nin hazineye değil, fakat ustalığı ve nüfuzu millî itibarın bozulmasının önüne geçecek harici sahada daha faydalı olacağı hususunda biz de kendisiyle bir fikirde bulunuyoruz.."

Diğer taraftan Nevyork Herald gazetesi de şunları yazıyor:

M. Sprague'nin istifası M. Ruzvelt'in para hususundaki siyasetine indirilebilecek en kuvvetli bir darbedir.."

M. Ruzvelt'in ihtiyatsızca itihaz ve kabul ettiği projelerin varmak istedikleri gayenin aksi bir hedefe ulaşmaları zaruridir.

Silâhları bırakma konferansı ne halde ?

Büyük devletlerin mümessilleri, tebliğ üzerinde bile anlaşamadılar

Cenevre, 22 (A.A.) — Dün saat 17 den 19 a kadar yeniden toplanmış olan büyük devletler mümessilleri M. Henderson tarafından bugün konferans divanına verilmesi mukarrer olan tebliğin metninde mutabık kalamamışlardır.

Bütün bu görüşmelerin temel taşı konferans mesaisinin devamı veya inkıtaa uğraması meselesi teşkil etmektedir.

M. Paul Boncour, konferans mesaisinin devamını isteyen Fransız noktai nazarı üzerinde ısrar etmiştir. Diğer devletler mümessilleri meseleyi bugün öğleden sonra büroda görüşmeğe karar vermişlerdir.

M. Henderson

Londra, (A.A.) — Röyter ajanının Cenevreden aldığı malûmata göre M. Henderson, 15 gün daha Cenevrede kalmağa hazır olduğunu ihsas etmiştir.

M. Hendersonun bu sözü, silâhları azaltma konferansının devamı hakkında Fransızlarla İtalyanlar arasında bir anlaşma elde edilmesi mümkün olduğunu sezdirmektedir.

Cenevre, 22 (Havas ajansı) — M. Paul Boncour, mesaiye hangi şerait altında devam kabul olacağını komite reisleri, reis vekilleri ve umumî raportörleri tarafından

tayin edilmesi hakkında bugün konferans bürosuna yapılacak olan teklife nihayet iştirak etmiştir.

Çünkü M. Paul Boncour, bu vaziyeti, konferans mesaisine devam olarak telâkki etmektedir.

Esasen M. Paul Boncour, bugün hangi sebeplerden dolayı Fransa ve milletler cemiyeti namına mesaiye devam hususunda ısrar ettiğini âlenen bildirecektir..

M. Paul Boncour'u bazı devletler ve bu arada Polonya, teyit edecektir.

Küçük sıhhiye memurları

Ankara, 22 (Hususi) — Bütçe encümeni; küçük baytarî sıhhiye memurlarına yem bedeli verilmesi hakkındaki kanun lâyihasını müzakere ve kabul etmiştir.

Lâhiyaya göre; bu memurlara yem bedeli olarak ayda maktuan on lira verilecektir. Mezun bu lunanlara mezuniyetlerinin üçer ay fazlası için ve hayvanını elden çıkaranlara yeni bir hayvan tedarik edinceye kadar yem bedeli verilmeyecektir.

Fuhs nizamnamesi

Ankara, 22 (Hususi) — Yeni fuhs nizamnamesi dünkü resmî gazetede neşrolunmuştur.

Balkanlarda kargaşalığa müsaade edilemez

Yunan gazeteleri Bulgarlarla yapılan müzakerelerden bahsediyor

Atina, 22 (Hususi) — Atina matbuatı, iki memleket arasındaki muallâk meseleleri halletmek için Yunanistanla Bulgaristan arasında başlayan müzakerelerden bahsederken, Akdenizde Bulgar mahreci meselesinin tasliyesi noktasında ısrar ediyor.

Yunan gazetelerine göre bu dikenli mesele ortada durdukça, ve ikide bir kurcalandıkça iki memleket arasında dostluk ve samimiyetin teessüsüne imkân yoktur.

Sofya mahafili, Makedonya üzerinde emeller beslemekten vaz geçtikleri cihetle bu meselenin biran evel halli burada zarurî ve lüzumlu görülmektedir.

Bu münasebetle Yunan gazeteleri Sofya hükümetine, Diğer Balkan devletlerinin Balkanlarda kargaşalıklar çıkarılmasına müsaade etmeyeceklerini hatırlatmakta ve bu arzularına delil olarak Balkanlarda sulh ve huzurun takrirî için aralarında cereyan eden hummalı müzakereleri göstermektedir.

Başvekil ve İktisat vekili Ankarada

ANKARA, 22 (A.A.) — Başvekil İsmet Paşa Hazretleri İktisat Vekili Celâl Beyle birlikte bu sabah tetkik seyahatlerinden dönmüşler ve istasyonda büyük Millet Meclisi Reis; Kâzım Paşa Hazretleriyle vekiller, mebuslar, An-

Ankarada

Yeniden mektepler yapılıyor

Ankara, 22 (A.A.) — Halen Ankara merkezinde ilk mekteplere devam eden talebe sayısı 3531 kız ve 4700 erkek olmak üzere 8131 dir. Vilâyetin mülhakatında da halen 10500 çocuk ilk mekteplere devam etmektedir. Bu hesaba göre Ankara vilâyeti dahilinde elyevm 18731 ilk mektep talebesi vardır. Bununla beraber bilhassa Ankara merkezinde ilk mektep çocuklarının sayısı her gün nisbetsiz bir surette artmaktadır.

Onuncu yıl yatı mektebi

Ankara, 22 (A.A.) — Gazi orman çiftliğinde tesis edilen onuncu yıl yatı mektebi önümüzdeki ikinci kânunun birinci günü faaliyete geçecektir. Bu mektebe alınacak talebe Ankara vilâyetinin mektebi olmayan köylerinden mecburi tahsil çağında bulunan ve köy ile alakası ve toprağı bulunan köylü çocuklarından ilk tahsiliyle beraber köylerinde kendileri için faydalı olacak ziraate ait bilgiler de verilecektir. Aynı zamanda köy ziraati hakkında fenni bir fikir sahibi olmuş bir halde dönecektir. Mektebin muallim kadrosu tamamlanmış ve müdürü tayin edilmiştir. Yatı mektebinde ziraat dersleri için icap eden arazi çiftlik arazisinden tefrih olunmuştur. Bu mektep Türkiye'de köy çocuklarına verilecek ilk tahsil için bir nümune müessesesi halinde çalışacaktır.

İki ilkmektep daha

Ankara, 22 (A.A.) — Ankara merkezinde Hisar altında ve Ezurum çeşmesi civarında yapılacak olan 18 dersaneli iki büyük mektebin inşaatı ilerlemektedir. İnşaat önümüzdeki haziranda bitecek ve mektepler 934 senesi Eylülünde tedrisat faaliyetine başlayacaktır.

Ayrıca önümüzdeki 934 ders senesi zarfında Ankarada telsiz istasyonu civarında ve Dikmen'de İsmetpaşa mahallesinde birer ilk mektep yapılması düşünülmektedir.

Tekaüt edilecek Belediye memurları

Ankara, 22 (Hususi) — Hususi idareler ve belediyeler memurlarından tekaüde sevk olunacaklara bu idareler tekaüt sandıklarından verilecek tahsisata müteallik evrakın divanca tesciline devam edilip edilmeyeceği hakkında bir karar alınması hakkındaki Divanı Muhasebat reisliğinin müzekkeresi B. M. Meclisine verilmiştir.

Sovyet Rusya - Amerika müzakereleri

Vaşington, 22 (A.A.) — Sovyet — Amerika müzakereleri şimdi tamamiyle siyasi ve iktisadi bir ademi tecavüz misakı hakkında cereyan etmektedir.

Uzak şark vaziyetiyle mevcut muahedelerin muhafazası Vaşington hükümetinin yegâne meşgalesini teşkil etmektedir.

kara valisi ve merkez kumandanı ve vekâletler erkânı tarafından karşılanılmışlardır.

Burnumuzun ucu

Edebiyat dedik mi, hemen burnumuzun ucuna bakıyoruz. Edip, şair, muharrir, romancı, hikâyeci dendi mi, burnumuzun ucunda gördüklerimizi hatırlıyoruz ve hemen, "epçeti, ezberlemiş medrese çömezler gibi saymağa başlıyoruz: Abdülhak Hâmit, Tevfik Fikret, Cenap Şahabettin, Orhan Seyfi, Enis Behiç, Halit Fahri... Halit Ziya, Mehmet Rauf, Mahmut Yesari, Reşat Nuri, Burhan Cahit...

Bugün, edebiyatımızın çerçevesi, çok genişlemiştir. Bugüne kadar, Ziya Gök Alp, Köprülü zade Fuat Beyler gibi, birkaç mütefekkirimizin ferdi mesailerini bırakırsak, ortada edebiyat namına, birkaç cilt romanla, bir kaç cilt manzumeden, tek tük hikâyelerden başka bir şey göremeyiz. İnkâr etmiyelim, edebiyat, roman hikâyeye, manzumeden ibaretti. Fil vaki, bunun aksi olmasına da imkân yoktu. Tam bir bilgiden mahrumduk. İlmün edebiyata karışımı yacağı âdeta bir fehva olmuştu. umumi tarih namına frenk paslarının tarih tercümelerini okuyorduk. Onların da çoğu yanlış. Folklor hiçe sayılıyordu. Cihan edebiyatına bükâneydik. Bir araya gelen dört buçuk kişi, "Dönüp dönüp bina okur gibi, birbirlerini okuyorlar, birbirlerini süsüyorlardı.

Bugün böyle mi ya? Bugünkü edebiyatımızın yanı başında yürüyen bir içtimaiyat, bir felsefe, bir ruhiyat, bir tarih, bir dil var. Millî edebiyatın köklerini araştırıyoruz. Halk edebiyatını bir araya topluyoruz. Tekke şiirleri, bektâşî nefesleri, köy türküleri, eski Türk edebiyatı bugünkü cereyanın ön safında yer tutuyor.

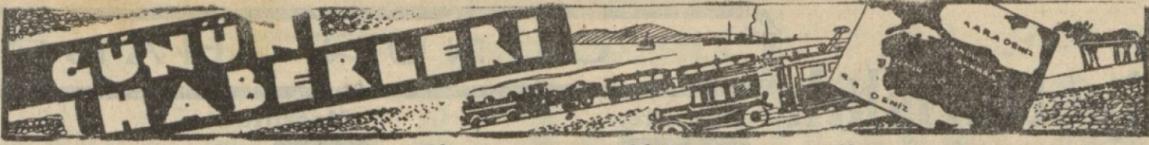
Garp klâsikleri, garp şaheserleri tercüme ediliyor. Gözlerimizi, burnumuzun ucundan kaldırırsak, edebiyat âleminin bir arı kovanından farksız olduğunu görürüz. Petekler işleniyor ve her sene bal almıyor.

Senelerdenberi yazı yazan, senelerdenberi edebiyatla meşgul olan bir muharririn, gene senelerden beri halk edebiyatımızla uğraşmış halk şairlerimizi tetkik etmiş, halk şiirlerini toplamak işinde gayretle çalışmış olan Ferit Bey hakkın da: "Bu Ferit Bey de kim ola?," demesi ve arkadan dört buçuk kişinin ismini sayması, hâlâ edebiyat bahislerinde burnumuzun ötesini göremediğimize delildir.

Romandan, hikâyeden, şiirden, teker teker bahsettiğimiz zaman, fert üzerinde konuşacağımız için, kendi kendimize biraz daha serze-

Selâmi izzet

(Lütfen sayfayı çeviriniz)

Mücip Bey

Kefaletle bağlanarak serbest bırakıldı

Serkomiser hakkındaki tahkikata gayri mevkuf olarak devam edilecektir

Bazı randevuların, kendilerinden rüşvet aldığı yolundaki şikayetleri üzerine işten el çektilen ve adliyeye sorguya çekilen Beyoğlu merkez birinci komiseri Mücip Bey, evvelâ, hakkındaki tahkikat kendisi mevkuf olmıya - rak yapılmak üzere, serbest bırakılmıştır.

Beşinci müstantiklikçe verilen ve ikinciceza reisliğince tasdik olunan bu karara, müddeiumumilik itiraz etmiş, müddeiumumiliğin bu itirazını gözden geçiren ağır ceza reisliği, tevkifine lüzum görmüş, ve Mücip Bey tevkif edilmişti.

Mücip Bey, dün müstantikliğe müracaatla tevkif kararına itiraz etmiş, müstantiklikçe yetmiş beş lira kefaletle serbest bırakılmasına karar verilmiş, bu karar üçüncü ceza reisliğince tasdik olunmuştur.

Mücip Bey, kefalet muamelesi tamamlanarak, dün akşam geç vakti tevkifhaneden çıkmıştır.

Yeni alınacak vapurların yaşı

Vapurculuk Türk anonim şirketinin yeni vapur almak istediğini fakat kanundaki 15 yaş meselesinden dolayı vapur alamadıklarını dün yazmıştık. Alâkadâr bir zat muharririmize demiştir ki:

— Kanunda 15 yaşındaki vapurlardan büyüğünün satın alınmayacağı vazihan bildirilmektedir. Fakat 15 yaşındaki vapurlar umumî harp içinde yapılan gemilerdir. Bunlar da bütün dünyanın kabul ettiği cihetle iyi olmıyan vapurlardır. Esasen bu hususta iktisat vekili Celâl Beye de rica ettik. Bir rapor hazırlayarak vekâlete göndereceğiz. Vekâlette bu hususta bir kanun lâihası hazırlayarak 15 yaşından fazla gemi alınmasını kabul için meclise bir teklifte bulacağımızı temenni ediyoruz..

Haydarpaşada bir ev yandı

Dün Haydarpaşada bir yangın çıkmış, Tepe sokağında 35 numarada Sadrettin Beyin evi yanmıştır.

Ateşin sebebi tespit edilememiş olmakla beraber evde çalışan ameleden birinin yere attığı bir sıgaradan çıktığı tahmin olunmaktadır.

Göz müte-hassısı

Aptülhalik Beye ameliyat yapan profesör şehrimizde

Profesör Fuchs

Viyanalı meşhur göz mütehasssısı profesör Adalbert Fuchs iki gündenberi şehrimizde bulunmaktadır. Profesör bugünkü trenle Ankaraya gidecektir.

Profesör Fuchs geçenlerde gözlerinden rahatsız olan maliye vekili Mustafa Abdülhalik Beye çok muvaffakiyetli bir ameliyat yapan mütehasssıdır. Profesör dün Tokatlıyan otelinde kendisiyle görüşen bir muharririmize demiştir ki:

— Türkiye'nin yabancıları değilim. Umumî harpte buraya gelmiş ve Avusturyalılara ait bir ağır top bataryasıyla Suriye ve Hayfaya kâdar gitmiş, Şamda Cemal paşa ile tanışmıştım. Hayfada, doktorları Almanya'ya gitmiş olan Alman hastanesinde çalıştım. Bu sırada umumî cerrahî ile meşgul oluyordum. Ve birçok Türklerle bu esnada tanıştım.

Yarın (bugün) Ankaraya giderek orada üç gün kalacağım. Müteakiben Bağdat yoluyla Hindistan'a giderek Hindistan göz tokdoları tarafından tertip edilen göz hastalıkları konferansına iştirak edeceğim.

Maliye vekili Mustafa Abdülhalik Beyin hastalığı tedavisi müşkül ve zor bir vaka idi. Operasyon çok şükür muvaffakiyetli bir netice verdi.

Evelki gün üniversitede verdiğim konferansta da bu hastalık etrafında izahat verdim.

Telefon ücretleri

Telefon ücretlerinin indirilmesi posta, telgraf ve telefon umum müdürlüğü tarafından şirket müdürlüğüne bildirilmiştir. Şirket yıl başından itibaren fiatları muhakkak surette indirecektir.

Üniversite'de

İktisat profesörü dün derse başladı

Profesör dersten evei Türkçe bir nütuk söyledi, alkışlandı

Üniversitede vazife alan ecnebi profesörlerden beynelmil iktisatçılarından Dr. Reapke hukuk fakültesinde dün ilk dersini vermiştir.

Yanında Muhlis Etem Bey olduğu halde sınıfa giren profesör talebelerin takdirkâr nazarları altında Türkçe olarak söze başlamış ve memleketimize ve inkılabımıza karşı duyduğu hayranlıktan uzun uzun bahsetmiştir. Böyle büyük bir işte üniversite profesörü olmak sıfatıyla hissedar olduğundan dolayı iftihar etmekte bulunduğunu söylemiştir.

Bundan sonra sözü çalışma vadisine naklederek elinden geldiği kadar çalışacağını, ve talebelerini mümkün olan en yüksek ilim seviyesine çıkartmak hususunda icap edecek bütün fedakârlıklardan çekinmeyeceğini işaret etmiştir.

Bu Türkçe nutuk heyecanlı alkışlarla bitmiş ve profesör bundan sonra Almanca olarak dersine devam etmiştir.

Ucuz elbiselik kumaş temini

Yerli malların fazla rağbet bulması ve yerli fabrikaların artması üzerine hükümet tarafından yeni bazı kararlar verileceği haber alınmıştır.

Bilhassa halkın en ucuz şekilde giyinmesini temin için bazı esaslar hazırlanacak, bu esaslar dairesinde evvelâ Sümer Banka bağlı fabrikalar işe başlayacaklardır.

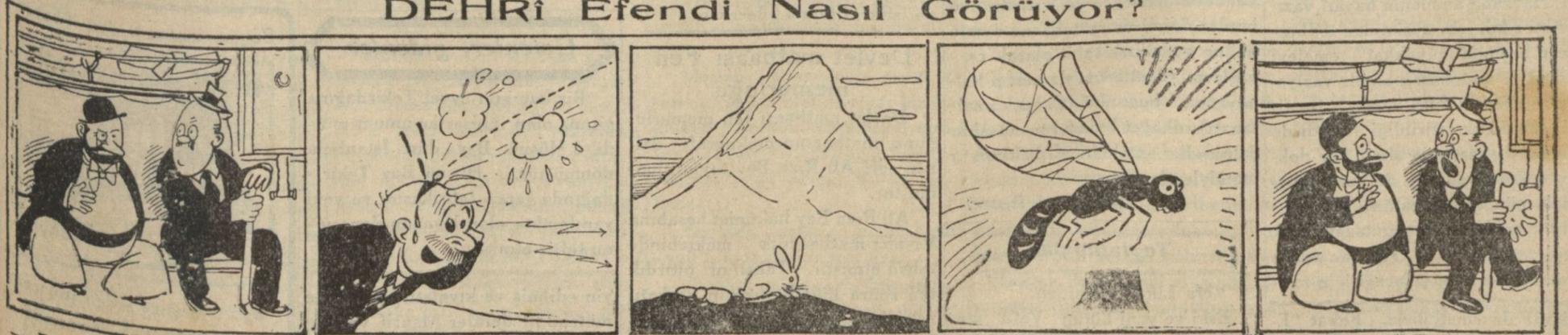
Bundan sonra diğer fabrikalar da yalnız aynı renkte mal imal edeceklerdir. İlk tecrübe olarak köylü için en ucuz elbise kumaş imali düşünülmektedir.

Pek yakında bu hususta fabrikalar arasında bir de müsabada açılacağı söyleniyor.

Romanyadan gelen elli aile

Romanyadan memleketimize dün Samsun vapuruyla 50 aile Türk muhaciri gelmiştir. Bu muhacirler şarkta iskân edilecektir. Mu hacirlere bu hafta içinde kendilerine hazırlanan yerlere gönderileceklerdir.

DEHRİ Efendi Nasıl Görüyor?

— Dehri Ef. Amerika Rusyayı tanıdı da Bulgaristan tanıyormuş...

... Bu bana şu darbimeseli hatırlattı: Ummadığım taş baş yarar.

Dehri Ef. — Bana da şu darbimeseli hatırlatıyor: Tavşan dağ güsmüş, dağın haberi olmamış..

— Fakat en doğrusu şudur: Eceli gelen karınca kanatlanır...

— ... Bulgarların bu azgınlığı kendileri için bir hayır alâmeti olmasa gerek..

İŞARETLER

Cürümler neden azalıyor?

Dahiliye vekâleti 923 ten 933 e kadar yapılan cürümler hakkında bir istatistik yapmış. On senelik cürümlerin grafiği yükselmiyor. Hayret edilecek bir şekilde aşağıya iniyor. Eğer şu son on sene içinde Türkiyede yapılan cürümlerle dünya cürümlerini mukayese etmek alacağımız neticeler başka başka şeyler olacaktır.

Bu son on sene zarfında Avrupada, Amerikada yeni, yeni tiplerde cürümler meydana geldi. Buna mukabil Türkiyede asayiş bozan cürümler birdenbire sustu.

924 te memlekette 332 tane siyasi şakavet hadisesi olmuştu. Buna mukabil 933 te tek bir siyasi şakavet hadisesi yoktur. 924 te 331 tane adı eşkıyalık yapılan memlekette 931 de bu miktar (31) e kâdar inmiştir.

Birkaç sene evvel yol kesme hadisesi 904 rakamına çıktığı halde 933 te ancak 10 tane yol kesme hadisesi olmuştur.

Bunları on senelik cürümlerin kayboluşu nispetlerini göstermek için misal olarak aldım. Diğer cürümleri de buna göre mukayese edebilirsiniz.

Cürümler niçin azalmıştır?

Cürümler niçin çoğaldı? Buna cevap verilecek olursa cürümlerin neden azaldığını da tanımak imkânı olur. Cürümlerin çoğalması, azalması yağmurun yağması, yıldırımın düşmesi gibi bir hadisedir.

Cürümlerin çoğaldığı anlar:

A) Cemiyet bir nizamdan başka bir nizama geçerken,

B) Devlet otoritesi zayıf olduğu zamanlar,

C) Hayat şartlarının birdenbire değiştiği zamanlardır.

Bu üç noktadan cürümlerin vaziyetini tetkik etmek faydalı olur.

Türkiye bir nizamdan bir nizamna geçiş hareketini son on sene içinde büyük sürat ve büyük bir irtizamla vücuda getirmiştir.

Türkiyenin içtimai bir nizamdan bir başka nizama atlayışı sadece siyasi bir atlama, ve cemiyetin sadece en dış tarafına ait bir değişim değildir. Bütün hamleleriyle, bütün tezahürleriyle bir kültür değişimi, yani bütün sosyal kıymetlerin yenileşmesidir.

Bu değişmeler içinde ahlâk kıymetleri, hayat telâkkileri de vardır.

Bu telâkkilerden ayrılışın, yeni bir hayata girişin en bariz tarafı eski telâkkilerin halkettiği şahsiyetlerin hangi şekilde olursa olsun

Sadri Etem

Devamı 8 inci sayfada)

Amelenin vaziyetini islâh için düşünülen tedbirler

Başmakaleden Devam

farz bu hayvanlar bir gün asansör le yer yüzüne çıkarılmış olsa ka- ranlıkta yürümeye ve görmeğe alışmış oldukları için güneşin ziyasıyla temasa gelir gelmez yarasalar gibi kör olurlarmış!

Gerek bu ocakta, gerek diğer ocaklarda çalışan bir takım amelelerle görüştüm. Bunların içinde yevmiyelerinin azlığından şikâyet edenler görülüyor. Fakat yaşayış şartlarının ağırlığından bahseden olmuyor.

Bu hal şunu gösteriyor ki maden ocaklarında çalışan amele esasen kendi köylerinde bile daha iyi bir hayat içinde bulunmamaktadır. Yahut bu amele maden ocaklarındaki ahval ve şeraiti islâh etmek imkânını hatırlarına getirmemektedir.

Ereğli havzasında çalışan muvakkat ve daimî amelenin yekûnu on bin kadardır. Acaba bu on bin amele içinde ölüm nisbeti nedir? Şimdiye kadar bu yolda bir istatistik tutulmamış olduğu için bunu anlamak mümkün değildir. Yalnız bütün havzada kaza neticesinde ölen amele senede altmış, yetmiş buluyormuş.

Son zamanlarda havzada bir amele birliği yapılmıştır. Bu birlik amelelere faydalı yardımlarda bulunmağa başlamıştır. Kazaya uğrayan amelelerin ailelerine geçen sene ellibinliralık yardım yapıldığı tedavillerine çalışıldığı gibi hasta olup ta işliyemedikleri günler için de kendilerine yarım yevmiye verilmiştir. Binaenaleyh bu teşekül kıl edildikleri takdirde istikbalde kendisinden hizmet beklenecek demektir.

Vakıta kaza hadiselerinde şirketlerin taksiratı görüldüğü surette tazminat verilmek için kanunî ahkâm vardır. Fakat amelenin hukukunu müdafaa için hükümet, yahut amele birliği gibi bir teşekül tarafından mudahale edilmezse ekseriya bu tazminatı tahakkuk ettirmek kabil olamadığı anlaşılacaktır. Zira bilhassa ecnebi şirketler hesabına davayı mahkeme takip edenler kanunların alâstikiyetinden istifade ederek mesuliyeti münhasıran ameleye yüklemek çaresini kolayca bulabilmektedir.

Onun için geçenlerde bir inhidam neticesinde ölmüş olan dokuz amele hakkında yapılan himaye kâr müdahalenin tesiri görülmüş, bu sayede ölen amelelerden her birinin ailesine biner lira verilmesi için mahkeme kararı alınabilmiştir.

Havzada amelenin hayatî vaziyetini islâh için düşünülen tedbirlerin başında muvakkat emeleyi daimî ve mütehasıs amele vaziyetine getirmek fikri vardır. Bu fikir tahakkuk ettirildiği takdirde maden havzasında şimdi bir doktor varsa o vakit on doktor koymak mümkün olacaktır. Amelenin çocukları için muntazam mektepler açılacaktır. O zaman amele mütehasıs hale geleceği için ma-

nişkâr davranabiliriz. Fakat "Edebîyat, dediğimiz zaman, sadece bir iki edip, bir iki muharrir, bir iki şairden bahsetmek huyunu bir tarafa bırakmalıyız.

Selâmi izzet

denciler kendilerine daha fazla yevmiye verebileceklerdir. Amelenin medenî seviyesi kendi kendine yükselecektir. Şimdi her türlü fenalığı tabii bulan köylü o zaman ocağın çamurundan kendisi şikâyet edecektir.

Amele noktaî nazarından hükümetin düşünceleri arasında ancak ilk tedbir şudur: Zonguldak valisiyle maden ocakları umumî müdürü Reşit Osman ve Türkîş müdürü Esat Beyler amelenin vaziyetini islâh ve refahını temin için yapılması mümkün olan şeyleri tetkik ederek bir rapor hazırlayacaklardır. Bunu hükümete vereceklerdir. Hükümet te ona göre icap eden kararları alacaktır. Esasen bugün sıhhi teşkilât hakkında mahallinde bir rapor vardır. Havzadaki bütün sıhhi teşkilâtı birleştirmek maksadını istihdaf eden bu rapor da öteki rapora ilâve olacaktır.

Ereğli havzasındaki amele vaziyetinden bahsederken bir de (Çavuşlar meselesi) bulunduğunu hatırlamak lâzımdır. Vaktiyle Ereğli havzasında maden işletmek işiyle imparatorluk bahriye nezareti meşgul olurmuş. O zaman bahriye askerleri köylüleri cebren amele olarak maden ocaklarına getirirlermiş. İşte ta bu zamandan kalmış olan bir anane bugün çavuşlar meselesi şeklinde devam edip gitmektedir. Bu meselenin mahiyeti de şudur: Ereğli havzasında maden işleten şirketlerin mühendisleri doğrudan doğruya ameleleri tanıyamıyor. Ocaklara çalışmak için gelen amelenin bu işi yapıp yapamayacağı hakkında üçüncü bir şahsın kefaletini ve şahadetini arıyor. Kefaleti ve şahadeti de bugün (Çavuş) denilen adamlar yapıyor. Bu vaziyeti bildiği için amele de doğrudan doğruya maden idarelerine müracaat etmiyorlar. Daima bir çavuşun himayesine sığınarak bilvasıta hizmet arz ediyorlar. Bu suretle (Çavuşlar) bir taraftan maden amelesini, diğer taraftan madencileri istismar etmeğe imkân buluyorlar.

Netice: Bugün Ereğli havzasındaki madenlerde çalışan amele onar, on beşer, yirmişer gruplara ayrılmıştır. Her grubun başında âmir olarak bir çavuş vardır. Bu çavuşlar amele gibi iş görmedikleri halde sırf nezaret hakkı olarak yevmiye, sonra fazla olarak nezaret ettikleri amele başına da maden idarelerinden birer, ikişer kuruş almaktadırlar!

Eğer Ereğli havzasında bugün senede ancak bir kaç ay çalışan muvakkat ameleler yerleştirilir ve bunlar daimî ve mütehasıs amele haline getirilirse tabii olarak çavuşların vücutlarına da sebep kalmıyacak, bugünkü (Çavuşlar saltanatı) nihayet bulacaktır. Ocakta çalışan her amele kendi hakkını tamamiyle alacaktır.

Mehmet Asım

Toplanmalar

Vefa Lik Birliğinden:

Eski ve yeni bütün Vefa mezunlarının iştirakile birlik teşkilî için cuma günü öğleden evvel saat onda Halkevinde bir toplantı yapılacaktır. Vefalılar bu içtimaa davetlidirler.

GÜNÜN HABERLERİ

Ticarette:

Afyon işi

Yugoslavya ile yapılan itilâf

Yuşturucu maddeler inhisarı idare meclisi dün öğleden sonra fevkalâde bir toplantı yapmıştır.

Toplantıda Yugoslavya hükümetiyle inhisar idaresi arasındaki afyonun bir elden satışına dair yapılan itilâf görüşülmüş ve kabul edilerek vekâlete gönderilmesine karar verilmiştir. Vekâlete vereceği karara göre Yugoslavya hükümetiyle birlikte derhal afyon satışına başlanacaktır.

Bu suretle afyon satışının muayyen bir fiatta olacağı ve daima yükselerek memlekete faydalı olacağı ileriye sürülmektedir.

Yugoslavya ile ticaret işleri

Memleketimizle Yugoslavya arasındaki ticaret muamelesi gün den güne azalmaktadır. 932 sene sinin ilk altı ayındaki Yugoslavyaya ihracatımız 4 milyon dinar iken, bu miktar 400 bin dinara düşmüştür. İthalatımız ise 2,5 milyon dinardan 300 bin dinara düşmüştür.

Bu vaziyet karşısında alâkadar bir zat şu malûmatı vermiştir:

— Yugoslavya ile aramızdaki büyük ticarî vaziyet olmamaktadır. Bunun sebebi Yugoslavya ile memleketimizin aynı şekilde ihracat yapan memleketlerden olmasıdır. Maamafih diğer bazı maddeler vardır ki bunların Yugoslavyada sürümünün artırılması için çalışmak lâzımdır.

Bu sene buğday az

Dünya buğday rekoltesi hakkında hazırlanan bir istatistiğe göre Rusya hariç olmak üzere bu sene dünya piyasası 41 milyon tondur.

Bu miktar geçen seneden 165 boşel yani 4 milyon küsur ton daha fazladır. Maamafih bu miktar dünya ihtiyacına tekabül etmemektedir.

Yumurtacılar birliği

Yumurta tacirlerinin bir birlik yapacaklarını yazmıştık.

Yumurta tacirlerinden bu hususta teşebbüsatta bulunanlar birliğin esas nizamnamesini hazırlamağa başlamışlardır.

Nizamname bitirildikten sonra ticaret odasında bir toplantı yapılacaktır.

Esasen ticaret odası da bu birliğin bir an evel teşekkül etmesi için çalışmaktadır.

Birlik bilhassa tacirlerin arasındaki tesanüdü temin edecek ve ihraç esnasında yumurtaların fiyatında istikrar temin edecektir.

Devlet matbaası Fen memurluğu

Devlet matbaası fen memurluğuna, matbaanın çinkografi dairesi şefi Ali Rıza Bey tayin olunmuştur.

Ali Rıza Bey hükümet hesabına Viyana matbaacılık mektebinde tahsil etmiştir. Tahsilini bitirdikten sonra muallimlerinin dikkatini celbetmiş ve Viyana matbaacılık mektebinde bir seneden fazla bir zaman asistan olarak vazife almıştır. Sonra memlekete dönen Ali Rıza Bey Maarif vekâleti tarafından Devlet matbaasına ta-

Maarifte

İlk mektepte and içme merasimi

Maarif müdürlüğü tarafından bütün ilk mekteplere dün bir tamim gönderilmiştir. Bu tamimde, sabahları ilk derse girildiği zaman bütün talebenin hep bir ağızdan and içme merasimi yapmaları bildirilmiştir. And şudur:

"Türküm, doğruyum, çalışkanım. Yasam küçüklerimi korumak, büyüklerimi saymak, yurdumu, budunumu; özümden çok sevmektir. Ülküm yükselmek, ileri gitmektir. Varlığım Türk varlığına armağan olsun."

Bazı ilk mektepler bunu bestelemişlerdir. Bugünden itibaren bütün ilk mekteplerde and edilmeğe başlanacaktır.

İnhisarlar vekâleti yeni bir kanun hazırlıyor

İnhisarlarda tetkiklerde bulunan Amerikalı mütehasısların idaredeki müfettişlik teşkilâtının kaldırılmasını teklif ettiklerini bazı gazeteler yazmışlardır.

Biz, öğrendiğimize göre böyle bir teklif mevzuubahs değildir. Mütehasıslar mükerrer teftiş ve murakabe usullerinin basitleştirilmesini teklif etmişlerdir.

Mütehasısların lüzumsuz gördükleri teftişler inhisarların mülhak bütçe ile idare edilmesinden doğan kanunî zaruretlerdir. Bunların değişmesi de kanunun tadilat yapılmasını icap ettirmektedir. Bu noktayı nazarı itibare alan inhisarlar vekâleti inhisarlar idaresi ve teşkilâtı hakkında yeni bir kanun projesi hazırlamaktadır.

Tedavülden kaldırılacak Alman paraları

Borsa ve Osmanlı bankası komiserliğinden:

Üzerlerinde 11 birinci teşrin 1924 ihraç tarihi bulunan (On) rayşmarklık rayşbanknotlarının 31 ikinci kânun 1934 tarihinden itibaren tedavülden kaldırılacağı ve o tarihten sonra resmî tediye vasıtası olmak evsafını kaybedeceği Rayşbank müdürlüğünden bildirilmiştir.

Verilen mütemmim izahata göre mezkûr on marklık banknot sahipleri 28 şubat 1934 tarihine kadar ellerindeki bu banknotları Rayşbankın bütün şubelerinde diğer tediye vasıtalarıyla değiştirebileceklerdir.

Bu tarihten sonra bu banknotlar tedavül vasıtası olmaktan çıkacak ve Rayşbankın bunları değiştirmek mecburiyeti de kalmıyacaktır.

Gelenler, gidenler

Bir kaç gün evvel Tekirdağın gitmiş olan inhisarlar umum müdürü Hüsnü Bey dün İstanbula dönmüştür. Hüsnü Bey Tekirdağında şarap fabrikasını ve yeni yapılmakta olan levazım deposunu teftiş etmiştir.

Yin edilmiş ve kıymetli eserlerle müteaddit defalar Maarif vekâletinin takdirlerini kazanmıştır.

Matbaanın çinkograf şefliğine de Tipo dairesi şefi kıymetli çin kograflardan Kemal Bey tayin olunmuştur.

Polis haberleri

Kovulan kaptan

Kapıdan çıkar çıkmaz düşüp öldü

Cibali tütün fabrikası sevkiyat müteahhidi Hüseyin kaptan, dânin sevkiyat âmiri Muzaffer Bey bir sevkiyat işinden kavga etmişlerdir. Muzaffer Bey, kaptanı dasından kovmuş, kaptan odasının dışından çıkar çıkmaz yere düşüp ölmüştür. Hadise müddeiumruvalığa bildirilmiştir.

Neden bağırıyordu acaba

Yeldeğirmeninde oturan Boğaz gezer takımından Yusuf oğlu Boğaz sokakta bağırıp çağırarak gezerken yakalanmış, merkeze götürülmüştür.

Cevat burada da memurların hakaret etmiştir. Hakkında ayrı memura hakarettten dolayı yakalanarak tutularak takibata başlanmıştır.

Emine Hanıma otobüs çarpışması

Tophanede Karabaş mahallesinde Ali bey caddesinde oturan Selânikli Emine hanım, Süreyya paşa mensucat fabrikası önünden geçerken şoför Mustafanın idaresindeki 3262 numaralı otobüs çarpışarak ayağından yaralanmıştır.

Yarın yapılacak müsabakalar

İstanbul Futbol Heyeti Riyasetinden:

24 — 11 — 1933 Cuma günü yapılacak muntaka resmî müsabakaları:

Taksim Stadında: Saha komiseri Salâhaddin Bey.

Süleymaniye — Beşiktaş B. kınımları saat 11 hakem Kemal Halim Bey. Kasımpaşa — Altınordu B. 1 inci takımları saat 12,45 hakem Sadi B., Süleymaniye — Beşiktaş B. 1 inci takımları saat 14,30 hakem Kemal Halim B., yan hakemler Ahmet, Adem ve Ekrem Beyler.

Fenerbahçe sahasında: Saha komiseri Nüzhet Bey

Galatasaray — Fenerbahçe B. kınımları saat 11 hakem Nuri Bey. Anadolu — Eyüp 1 inci takımları saat 12,45 hakem Cafer Bey.

Galatasaray — Fenerbahçe 1 inci takımları saat 14,30 hakem Nuri Halit Beyler, yan hakemleri: Nuri ve Halit Beyler.

Beşiktaş (Şeref) stadında: Saha komiseri Necmi Bey.

Kasımpaşa — Altınordu B. kınımları saat 15 hakem Adnan Bey. Eyüp — Galatasaray genç takımları saat 11,15 hakem Adnan Bey.

İstanbulspor — Fenerbahçe genç takımları saat 12,30 hakem Ali Rıza Bey, Topkapı — Vefa - Kasımpaşa genç takımları saat 13,45 hakem Ali Rıza Bey.

İstanbulspor — Fenerbahçe genç takımları saat 12,30 hakem Ali Rıza Bey, Topkapı — Vefa - Kasımpaşa genç takımları saat 13,45 hakem Ali Rıza Bey.

İstanbulspor — Fenerbahçe genç takımları saat 12,30 hakem Ali Rıza Bey, Topkapı — Vefa - Kasımpaşa genç takımları saat 13,45 hakem Ali Rıza Bey.

İstanbulspor — Fenerbahçe genç takımları saat 12,30 hakem Ali Rıza Bey, Topkapı — Vefa - Kasımpaşa genç takımları saat 13,45 hakem Ali Rıza Bey.

İstanbulspor — Fenerbahçe genç takımları saat 12,30 hakem Ali Rıza Bey, Topkapı — Vefa - Kasımpaşa genç takımları saat 13,45 hakem Ali Rıza Bey.

İstanbulspor — Fenerbahçe genç takımları saat 12,30 hakem Ali Rıza Bey, Topkapı — Vefa - Kasımpaşa genç takımları saat 13,45 hakem Ali Rıza Bey.

İstanbulspor — Fenerbahçe genç takımları saat 12,30 hakem Ali Rıza Bey, Topkapı — Vefa - Kasımpaşa genç takımları saat 13,45 hakem Ali Rıza Bey.

İstanbulspor — Fenerbahçe genç takımları saat 12,30 hakem Ali Rıza Bey, Topkapı — Vefa - Kasımpaşa genç takımları saat 13,45 hakem Ali Rıza Bey.

İstanbulspor — Fenerbahçe genç takımları saat 12,30 hakem Ali Rıza Bey, Topkapı — Vefa - Kasımpaşa genç takımları saat 13,45 hakem Ali Rıza Bey.

İstanbulspor — Fenerbahçe genç takımları saat 12,30 hakem Ali Rıza Bey, Topkapı — Vefa - Kasımpaşa genç takımları saat 13,45 hakem Ali Rıza Bey.

İstanbulspor — Fenerbahçe genç takımları saat 12,30 hakem Ali Rıza Bey, Topkapı — Vefa - Kasımpaşa genç takımları saat 13,45 hakem Ali Rıza Bey.

İstanbulspor — Fenerbahçe genç takımları saat 12,30 hakem Ali Rıza Bey, Topkapı — Vefa - Kasımpaşa genç takımları saat 13,45 hakem Ali Rıza Bey.

İstanbulspor — Fenerbahçe genç takımları saat 12,30 hakem Ali Rıza Bey, Topkapı — Vefa - Kasımpaşa genç takımları saat 13,45 hakem Ali Rıza Bey.

İstanbulspor — Fenerbahçe genç takımları saat 12,30 hakem Ali Rıza Bey, Topkapı — Vefa - Kasımpaşa genç takımları saat 13,45 hakem Ali Rıza Bey.

İstanbulspor — Fenerbahçe genç takımları saat 12,30 hakem Ali Rıza Bey, Topkapı — Vefa - Kasımpaşa genç takımları saat 13,45 hakem Ali Rıza Bey.

İstanbulspor — Fenerbahçe genç takımları saat 12,30 hakem Ali Rıza Bey, Topkapı — Vefa - Kasımpaşa genç takımları saat 13,45 hakem Ali Rıza Bey.

İstanbulspor — Fenerbahçe genç takımları saat 12,30 hakem Ali Rıza Bey, Topkapı — Vefa - Kasımpaşa genç takımları saat 13,45 hakem Ali Rıza Bey.

İstanbulspor — Fenerbahçe genç takımları saat 12,30 hakem Ali Rıza Bey, Topkapı — Vefa - Kasımpaşa genç takımları saat 13,45 hakem Ali Rıza Bey.

Kamelyalı Kadın

Yazan

Terceme eden

Alexandre Dumas fils Selâmi İzzet

İnsan, yabancı olduğu bir acıyı güç teselli ediyor. Buna rağmen, bu gece karşı bende öyle bir sempati uyanmıştı, derdini öyle açıkça anlatıyordu, ki sözüme lâkayit kalıyacağımı hissettim, dedim ki:

— Akrabalarınız, dostlarınız yok mu? Onları, bulun, sizi teselli ederler, benim elimden ancak acı-mak gelir.

Kalktı, odada dolaşmağa başladı:

— Doğru, dedi, canınızı sıkıyorum. Mazur görünüz, derdimin sizi alâkadar etmeyeceğini düşünemedim. Sizi kat'iyen alâkadar etmeyecek bir şeyden bahsediyorum.

— Sözlerimi suitevil etmeyiniz; sizi istediğiniz kadar dinlerim, yalnız derdinizi hafifletmek elimden gelmez. Eğer benim muhitim, benim dostlarımla muhiti sizi oyalandırsa, eğer bana ihtiyacınız varsa, emrinize maalmemnukiye âmadeyim.

— Affedersiniz, dedi, acı hissiyatı mübalâgalandır. Bir kaç dakika daha oturayım, gözlerimin yaş kurusun, sokaktan gelip geçenler, bu koca çocuğun ağladığını görmesinler. Bu kitabı verdiğiniz için beni mes'ut ettiniz. Size medyunu şükranım ve bu borcu nasıl ödiyeceğimi bilemiyorum.

Dedim ki:

— Benimle dost olarak ve elemi-nizin sebeplerini anlatarak. İnsan derdini dökerse teselli bulur.

— Hakınız var. Fakat bugün ağlamak ihtiyacındayım, size söyleyeceklerimin sonu gelmez. Bir gün bu hikâyeyi anlatırım, zavallı kıza acımakta ne kadar haklı olduğunu görürsünüz.

Aynaya baktı ve gözlerini oğuşturarak devam etti:

— Beni budala yerine koymadığınızı ve sizi tekrar gelip görmeme müsaade ettiğinizi söyleyiniz.

Munis, cana yakın bakışları vardı, az kalsın öpecektim.

Onun gözleri gene yaşarıyordu. Farkettiğimi gördü, başını çevirdi.

— Biraz metin olunuz, dedim.

— Allaha ısmarladık, dedi.

Ve tekrar ağlamamak için kendini güç zaptederek, gitti değil, adeta kaçtı.

Perdeyi açtı, kapıda bekleyen arabaya bindi ve biner binmez mendilini yüzüne kapıyarak hıçkırmağa başladı.

— 5 —

Uzun bir zaman Armandan bahsedildiğini duymadım, bunun aksine Margörit sık sık mevzuu bahsediyordu.

Bilmem dikkat ettiniz mi, yanınızda, tanımadığınız veya alâkadar olmadığınız birinin ismi söylenirse, bu ismin etrafına, yavaş yavaş, birçok şey toplanır ve bütün ahabalarımızın, size, hiç bahsetmedikleri birinden bahsettiğini duyarınız. O zaman bahsedilenin size hiç de yabancı olmadığını, farkına bile varmadığınız halde hayatınıza karışmış olduğunu hissedersiniz. Hâdiselerde, kendi başınızdan geçenlere benzeyen, onlara yakın şeyler bulursunuz. Ben Margörite tamamiyle yabancı değildim. Onu görmüştüm, ona tesadüf etmiştim, şahsen tanıyordum, huyunu bili-

yordum. Fakat o satıştan beri isminin öyle sık işitmişim ve bu isimle beraber, öyle büyük bir acıya da şahit olmuşum ki, hayretim, merakımı çoğaltarak arttı.

Artık arkadaşlarımla buluştuğum mu, o zamana kadar hiç bahsetmediğim halde, soruyorum:

— Siz Margörit Gotye isminde birini tanıdınız mı?

— Ladam Okamelya mı?

— Evet.

— Çok.

Bu: Çok! ları söylerken gülümseyordular. Ve bu gülümseyişin çok kere manası üstündeydi.

Ben devam ediyordum:

— Bu kadın nenin nesiydi?

— İyri bir kızdı.

— Bu kadar mı?

— Diğerleriyle arasındaki fark biraz daha akıllı, biraz daha iyi kalpli olmasıdır.

— Onun hakkında başka bildiğiniz yok mu?

— Baron dö G.. yu iflâs ettirdi.

— Başka?

— İhtiyar dükün metresiydi.

— Metresi olduğu muhakkak mı?

— Öyle diyorlar. Her halde ona çok para veriyordu.

Hep aynı şeyler söyleniyordu.

Ben, Margörite Armanın münasebeti hakkında bir şeyler öğrenmek istiyordum.

Bir gün, tanınmış kadımlarla mahrem görüşen birine ras geldim. Onu sorguya çektim.

— Margörit Gotyeyi tanıdınız mı?

Aynı "Çok," sözünü duydum.

— Ne biçim kadındı?

— Güzel ve iyri birkadındı. Ölümüne çok acıdım.

— Arman Düval isminde bir âşığı yok muydu?

— Uzun boylu sarışın mı?

— Evet.

— Vardı.

— Bu Arman kimdir?

— Elindeki az bir parayı onun uğruna sarfettikten sonra ayrılmak mecburiyetinde kalmış. Margöriti deli gibi sevdiğini söylüyorlar.

— Ya o?

— O da gûya seviyormuş ama, öyle kadınlar insanı ne kadar severse.. Onlardan ellerinden gelmeyen şeyi istememeli.

— Arman ne oldu?

— Bilmem. Onu pek az tanıdık. Margörite beş altı ay sayfiyede yaşadı. Margörit buraya geldiği zaman o gitmişti.

— Ondandır bir daha görmediniz mi?

— Hiç görmedik.

Ben de Armanı bir daha görmemişim. Düşünüyordum. Margörit ölür ölmez bana geldiği zaman, acının tahtı tesirinde, Margörite karşı olan âşkını mübalâğa etmiş miydi? Aynı haleti ruhiyeye Acısını da mübalâğa etmiş olacaktır.. Hem öleni, hem de bana verdiği sözü unutmamıştı bile.. Çünkü bana, tekrar geleceğini söylemişti.

Başka biri olsaydı, bu hal varit görülürdü. Fakat Armanın teessürü çok samimiydi. Derdinden hastalandığını tahmin ettim. Gelmediğine göre ya hastaydı, ya ölmüştü.

(Devamı var)

UMUMİ HARPIE
Teşkilâtı Mahsusa

VAKIT'in yeni Tefrikası : 21

Yazan: A. MİL

Rusların fesat âmili olan bir şeyh maiyetile beraber yakalandı..

Çete teşkil etmek şüphesiz düşman topraklarına gizlice duhul ederek eline geçen sığırları ve koyunları sürüp içeriye getirmek veya yolda tesadüf edilen bir iki düşman neferini öldürmek ve yaralamak değildi. Böyle yapılacağına Azerbaycan rüesasiyle temas edip orada, Talât beyin dediği gibi, bir ihtilâl hazırlanmış olsaydı bu ihtilâl, Rus orduları Kafkas cephesinde bizimle harbederken, bütün şid detile zuhur edivererek düşmanın geri hatlarını tehdit etseydi, o zaman Kafkas teşkilâtı mahsusa ve zifesini hakkıyla ifa etmiş olurdu. Fakat teşkil olunan çeteler bunu yapacakları yerde adeta şaka vetle vakit geçiriyorlardı.

Talât bey bunu bildiği için ümidini Rumiye havalisinde zuhur ettiği Naci bey tarafından bildirilen isyana fazla ehemmiyet vererek o ihtilâl harekâtının tevsiine çalışılmasını tavsiye ediyor ve bu sebeple İran kolunun bir an evvel harekete gelmesini istiyordu.

Doktor Bahattin Şakir bey İstanbuldan mütemadiyen silâh talep ettiği halde Talât bey telgrafnamesinde: "Ayrıca silâh tedarik edildikçe o mntakalar için gönderilecektir.., demektir. Milis fırkası teşkilinden ziyade Azerbaycan teşkilâtının atı için çok mühim olduğunu anlatmaya çalışıyordu.

Doktor Baha bey dahiliye nazırı Talât beyden bu talimatı hemen o gün Vaşda Ömer Naci beye şifreli telgrafla atideki surette bildirmişti:

Mahremdir: Sol cenah kuvvetimiz dahile müteaddit kollardan nüfuz ederek hafi teşkilâtla ve bilâhare yapacağı icraatın mukaddematını ihzarla meşguldür. Siz de bir an evvel hududa takarrüp ve peyderpey hulûl ederek ihzaratı iptidaiyede bulunmanız muvafiktir..,

Ömer Naci bey esasen harekete hazır olduğunu bildirmişti. Doktor Bahattin Şakir beyden yukarıdaki telgrafnameyi almca hemen İran hududuna doğru faaliyete geçilmesi emrini vererek Erzuruma da atideki şifreyle vaziyeti bildirmişti:

"Talimatımız veçhile huduttan Rumiye havalisine doğru faaliyeti iptidaiyeye başlıyoruz.

(Manliher) fişekleri geldi ise serian daha iki yüz tüfenk gönderiniz.

Meşhur Barizaleyh şeyhi İran dahilinde hududa civar bir mahalden geçerken bizim asker tarafından maiyetiyle beraber bilmüsademe tevkif olundu. Buraya geliyor.

Bununla Ruslar en mühim bir âmili fesadı kaybediyorlar..,

Hakikat halde garbi İranda eylülün ilk günlerinde bazı mühim hadiseler vukua gelmişti. Van vilâyetinden Trabzona gelen mahrem işaretli şifreli bir telgrafname de Rus taraftarı olmakla şöhret kazanmış bulunan Azerbaycan valisi Şücaüddevlenin azledildiği bildi-

riliyordu. Mazul vali vaziyetinden ve akıbetinden çok korktuğu için azil haberini alır almaz, derhal mahallî Rus konsoloshanesine iltica etmişti. Tabii o zamanlarda İran hükümetinin Şücaüddevleyi konsoloshaneden çıkartmasının imkânı yoktu.

Tahran hükümeti, gene Van valisinin şifreli telgrafnamesine nazaran, Rusyaya karşı hasmane bir vaziyet almış olacaktı ki, Şücaüddevlenin yerine, Rus aleyhtarlığı ile şöhret kazanan Azerbaycanın sabık reisi askerisi meşhur Reşit hanı tayin etmişti. Van valisi İran ahvali ve hududumuzda vukua gelen hadiseler hakkında fazla olarak atideki haberleri de Erzuruma bildiriyordu:

"Barzan şeyhi Abdüsselâm İran kürtlerini yakalayıp bize teslim etti. Gulâmları da teslim olmak üzere..,

Seyyit (Taha) butarafa dehalet teşebbüsündedir. İran aşairinden elli hane Arusanlı, elli hane Celâli dün gece bu tarafa geçtiler.

Rumiyedeki Rus bankası kapılarak Kafkasyaya nakl olunmuş - tur. Azerbaycandaki ecanip ve tüccar hristiyanlar gam etmektedir.

Özer taraf aşairi hilâfeti islamiyeye merbut ve hükümete karşı tamamiyle münkat bir vaziyettedirler. Her hususta iyi bir haldeyiz.

Nizamiye fırkası, süvari alayı semti maksuda hareket emrini aldılar..,

Beyazıt mntakasında çalışan

Necati bey dahi Van valisi beyin yukarıda verdiği haberleri teyit ederek Barzan şeyhinin dehaletini, Seyyit (Taha)ın Türkiyeye temayülünü Erzuruma bildirmekle beraber ilâve olarak Bedirhanı Abdür-razzakın da itlâf edildiğini mevzu-kan haber aldığını yazıyordu.

Bu Seyyit (Taha) denilen kürt reisi eski âyan meclisi azasından şeyh Abdülkadirin yeğeni idi. Abdülkadir Abdülhamit zamanında Hicaza nefyedilmişken ilanı meşrutiyeti müteakip İttihat ve terakki cemiyeti tarafından kurtarılarak âyan azalığına tayin edilmişti.

Kürdistanda o zamanlarda büyük bir mevki demek olan şeyhlik Seyyit (Taha) ya intikal etmişti. (Taha) Şeyh olunca Abdülkadir bir müddet sonra yeğenin menabii servetinden ve mevkiinden bilis tifaide kendisine kanuna muhalif bir tarzda menfaatler teminine kalkmış ve fakat "İttihat ve terakki", hükümeti onun bu emellerine mâni olmuştu. Abdülkadir de İttihat ve terakkiye taraftarlar menfaatlerinin ihlâl edildiğini görünce cemiyetten ayrılarak hürriyet ve itilâf fırkasına intisap etmişti.

Büyük Arnavutluk isyanını müteakip Balkan muharebesinden biraz evvel İttihat ve Terakki hükümeti düştüğü zaman iktidar mevkiine itilâf hükümeti geçince Abdülkadir gayrimeşru emellerini o zamanki hükümet vasıtasıyla tatbik ettirmeye muvaffak olmuştu.

(Devamı var)

Amerikalılarla Sovyetler
Hangi esaslar üzerinde anlaştilar?

Vaşington, (Hususî) — Ruzvelt ile Litvinof arasındaki anlaşma ilân edilir edilmez Ruzvelt dinlemek için (Warm Springs) e hareket etmiştir. Litvinof ta hemen Vaşingtondaki eski Rus sefaretini bina sını teslim almıştır.

Amerika ile Sovyetler arasında 1917 senesinde münasebatın kesilmesinden beri sefaret binası Çarlık Rusyasının emin bir eli tarafından muhafaza edilmekte idi. Binanın üzerinde "Rusya imparatorluğu sefarethanesi.., diye yazılı olan lāvha hâlâ yerinde duruyordu.

Vaşingtondaki siyasi mehafilde itilâfnamenin Amerikan parlâmentosu tarafından müşkülatsız tasdik olunacağı kuvvetle ümit edilmektedir. Çünkü Ruzvelt, demokrat fırkasının büyük bir kısmı (Borah) nın riyasetindeki müstakil cumhuriyetçilerin itilâfname lehinde rey vereceklerini hesaba katmaktadır.

Ruzvelt ile Litvinof arasında imzalanan itilâfname sekiz dosyadan mürekkeptir.

Birinci dosya her iki devlet adamı arasında taati edilen mektupları, ikinci dosya, her iki memleketin birbirlerinin dahili işlerine karışmamaları kaydını, üçüncü dos-

ya, her iki memleket tebaasının Rusyada ve Amerikada dini serbestiye malik olacakları şartını, dördüncü dosya konsolosluk muahedelerini ihtiva etmektedir.

Beşinci dosyada Litvinof Rusyada yapılacak iktisadi casusluğun cezası müstelzim olduğunu kaydetmektedir.

Altıncı dosyanın ihtiva ettiği itilâfnamede Amerikanın Sovyetler nezdindeki talepleri ve sovyetlerin Amerika nezdindeki istekleri kat'i surete halledilmeden evvel Sovyetlerin kendi metalibi hakkında Amerikaya karşı kanunî bir hüküm istihsaline teşebbüs etmeyeceklerini taahüt ettikleri yazılı bulunmaktadır.

Yedinci dosyada Sovyet idaresinin 1918 senesinde Amerikan askerlerinin sebep oldukları zarar ve ziyandan dolayı Amerika hükümetini mes'ul tutmıyacağına dair (Litvinof) un beyanatı vardır.

Sekizinci dosya (Kerenski) zamanındaki eski Rusya devletinin Amerikaya olan borcundan bahistir. Gerek borç meselesinin, gerekse muahakkat kalan sair işlerin en yakın bir zamanda halledilmesi arzu edilmektedir.

Dinamik Türk ..

Bir Amerikan gazetesinde çıkan yazı Gazi'mize duyulan hayranlığı anlatıyor

Tribune Nevyork Herald ismindeki Amerika gazetesinde Büyük Gazi ve Türkiye hakkında intişar eden bir yazının resmî kısmını eden bir yazının birinci kısmını dünkü sayımızda takdim etmiştik. Bugün de bu yazının sonunu neşre ediyoruz:

"Yunanlıların İzmir çıkışlarına ve bir yangın hararet ve süratle bunu takip eden hailevi vakayie bir çok Amerikalılar da şahit oldular. Bunlar meyanında Amerika fevkalâde komiseri Amiral Mark L. Bristol, hayatını yeni Türkiye davasına ve Türklere bağışlamış ülkü sahibi bir insanıyetperver ve "Türkiye'nin Amerikan Dostları," cemiyetinin müessisi olan müteveffa Asa Jeninngs de bulunmakta idi. Amiral Bristol ve Mr. Jennings Kemal'in üç senelik bir zaman zarfında vücade getirdiği, dünyayı hayretlere garke den mucizelerin bitaraf birer müşahidi oldular.

O, Cihan harbinden en fena şekilde mağlûp olarak çıkmış bulunan bir milletin, bıtılmış, tükenmiş erkek nüfusundan, döğüşebilecek bir ordu çıkardı. Yokluktan, silâh, makinalı tüfek ve top buldu. Köylü kadınlardan nakliye ve levazım kolları teşkil etti. Aynı zamanda birbirini müteakip kongreler toplanıyor, onlara riyaset ediyor, onların mukadderatını sevk ve idare ediyor; istiklâl ilânını, misakı milliye, yeni bir teşklâtı esasıye kanununu tahtı temine alıyor, ve İstanbul hükümetini keenlemeye kün addediyordu.

Mucize adamı... Şu tarihlere bakın:

16 Mayıs 1919 - Yunanlılar İzmir çıkıyor. 21 Haziran 1919 - Kemal, vatanperverleri kongreye davet ediyor. 8 Temmuz 1919 - padişah Kemal'i ordu hizmetinden tardediyor.

Yirmi üç Temmuz 1919 - tekmil Şarkın mütehidan ecnebi müdahale ve işgaline mukavemet edeceğine karar veren Erzurum kongresine riyaset ediyor. 4 Eylül 1919 - "Türk şerefi için harp etmenin karargir olduğu, Sivastaki ikinci bir kongreye reis intihap olunuyor. Teşrinievvel 1919 - Kemal'n tazyıklı altında padişah hükümeti intihabı kaybediyor. 16 Mart 1920 - İngiliz kıtaatı İstanbul işgal ediyor. Nisan 1920 - Kemal padişah tarafından medeni haklardan ıskat ile idama mahkûm ediliyor. 23 Nisan 1920 - Türkiye Büyük Millet Meclisi toplanarak Kemal'i reis intihap ediyor. Türkiyenin Magna Charta'sı olan Misakı Milli kabul ediliyor. Mayıs 1920 - padişah millîcileri tenkil için halife ordusunu Ankaraya müteveccihen gönderiyor. Kemal bu orduyu İstanbul'a ricata mecbur ediyor. 23 Haziran 1920 — Yunanlılar Anadoluyu istilaya başlıyorlar ve Kemal bir müdafaa ordusu teşkil ediyor. 10 Ağustos 1920 — Sevr muahedesi, Osmanlı imparatorluğunu parçalayarak, Avrupa devletleri arasında taksim ediyor. 13 Eylül 1920 — Kemal Yunan ordusunu Sakaryada durduruyor. 26 Ağustos 1922 — Dumlupınarda, Kemal, ordulara: "Ordular, ilk hedefiniz

Akdenizdir. İleri... emrini veriyor.

Bir kaç gün sonra Yunan ordusu denize dökülüyor. Teşrinievvel 1922 — Türkiye için ikinci bir zafer demek olan Mudanya muahedesinin imzalanmasına müsaade ediyor. 1 Teşrinisani 1922 — Salanat lağvediliyor. 17 Teşrinisani 1922 — padişah bir İngiliz gemisiyle kaçıyor. 20 Teşrinisani 1922 — Lausanne'da sulh konferansı açılıyor. 24 Temmuz 1923 — Kemal, kendisini kudretle temsil eden zeki meşlekdaşı İsmet Paşanın yardımıyla Lausanne'da siyasi zaferini itmam ediyor. 29 Teşrinievvel 1923 — Kemal Türkiye Cumhuriyetinin ilk Reisi intihap ediyor.

Mucize adamı... Bu yalnız bir başlangıçtır. Kemal bundan sonraki on senede neler yaptı? Rusya'da Stalinin "Beş senelik plân,"ının ne şekilde yürüdüğüne dair olan dair en nikbinane raporları alın, İtalyada Mussolininin Faşistlerin başında Roma üzerine yürüyüşündenberi başardığı büyük eserleri alın; bu ikisini birbirine ilâve edin ve şunlarla mukayese edin:

Gazi, dinin hükümet üstündeki nüfuzunun dünyanın her yerinden fazla olduğu bir memleket, dinle devleti ayırdı. Taaddüdü zevcatı kanunla ilga ederek, kadınlardan peçeyi kaldırdı ve onlara intihap hakkı verdi.

Dört yüz seksen harf kombinasyonundan terekkep eden eski Arap alfabesi yerine yeni Lâtin alfabesini koydu. Dinî ananeye münafi olarak kuranı Türkçeye tercüme ettirdi. Okur yazar adedini takriben yüzde ondan, yüzde elli sekize çıkaran bir halk mektepleri sistemi kurdu. Bugün 45 yaşına gelmemiş herkes kanunen okuma yazma bilmiye mecburdur. İsviçre medeni kanunundan, İtalya ceza kanunundan, Almanya ticaret kanunundan istifade ve onları kendi memleketinin ihtiyacına göre tanzim ederek, kavani-ni tamamile tadil etti.

Merkezî Ankara'yı memleketin her köşesine bağlayacak olan bir yol sistemi vücade getirmek üzere bütün erkek nüfusu bu hususa hizmet için seferber etti.

Demiryolları, limanlar inşası, ıskat ve bataklıkların kurutulması için bir nafia programı yaptı. Hem ilmi gaye için, hem de ıyrat temini maksadile posta, telefon, telgraf, radyo gibi amme hizmetleri için inhisar vücade getirdi. Kapitulasyonları ilga ile, ticareti Türklere eline geçirdi. İyi teçhizatlı hastahaneler, hamamlar, fıkaraya evleri, darülacezeler tesis etti. İnsan suretinin temsilini meneden İslâm yasağına meydan okuyarak, Güzel San'atlar mektebinin kapılarını, kadın ve erkek her iki cinse de açtı. Arzu olunan neticeleri doğurmak, maksada tevafuk etmek itibarile hattâ, Nevyorkun Tammany Hall'una ibret teşkil edebilecek bir siyasi teşekkül — Halk Fırkası — vücade getirdi. Fakat bu teşekkül halkı emecek yerde ona hizmet ediyor.

Ankara'da bir yığın yassı damlı, çamur kulübeler yerine modern

Yunanistan'da Faşistlik

Bir taahhüdün ayaklar altına alındığı yazılıyor

Atina, 22 (Hususi) — Hükümetin ilân ettiği aftan askerî şahısları istisna etmesi burada derin bir iğbirar uyandırmaktadır.

Muhelif gazeteler, M. Venizelosun affedilmeye mühtaç olduğunu, çünkü kendisini zan altına aldracak hiç bir harekette bulunmadığını yazmaktadır. Mussolini askeriyeye ve bilhassa 6 mart darbehükümetinin mürettibi olan ceneral Plastrasa gelince, bugünkü kabineye iktidar makamı tevdi edildiği zaman hükümet bunları affetmeği teahhüt etmişti. Bu teahhüt ise hükümet tarafından ayaklar altına almıştır. Vaziyet, karışıklığını muhafaza ediyor.

Bundan başka muhalefet mahafili, mensubini askeriyenin zaptırapıt bahanesile cezalandırılmasını da hükümetin itilâfirizliğine delil olarak göstermektedir. Bilhassa bu meselede Harbiye nazırı ceneral Kondilisin hattihareketi takbih edilmektedir.

Atina, 22 (Hususi) — Sabık Başvekil M. Venizelos, bugün neşrettiği bir makalede; makamı iktidara geldiği zaman memleketi bir harabazar halinde bulduğu hakkında Başvekil M. Çaldaris tarafından ileri sürülen iddiaları cerhetmektedir.

Atina, 22 (Hususi) — Bu sabah muhalefet fırkaları reisleri M. Venizelosun riyasetinde toplanarak meclisi mebusan müzakeratına iştirak edip etmeyeceği hususunda kat'i bir karar vereceklerdir. Muhelif fırkalar reislerinden bazıları parlamentoya avdetlehinde, bazıları da aleyhinde bulunmaktadır.

Bundan başka bugün öğleden sonra Venizelist mebuslar da aynı mesele hakkında bir toplantı yapmışlardır ve Venizelistlerin mebusan meclisi müzakeratına iştirak lehinde karar verecekleri muhakkak addedilmektedir.

Atina 22 (Hususi) — Merkezi Selânik şehri olmak üzere Makedonyada Ellas namında bir cemiyet vardır. Bu cemiyet milliyetperverdir. Faşist teşkilâtına tabidir. Gayesi Makedonyayı Yunanlaştırmak Bulgar akalliyetinin iftirafcû harekâtına mâni olmak ve komünizm ile mücadele etmektir.

Bu cemiyetin takriben yüz elli bin azası vardır.

Bu cemiyet şimdiye kadar fırkaların fevkinde bir teşekkül idi ve fırkacılık ile meşgul olmuyordu. Fakat şimdi bu milliyetperver cemiyet, siyasi bir fırka halinde teşekkül etmeğe karar vermiştir.

Yalnız cemiyet, fırka reisi vazifesini göreceği bir adam aramaktadır. Bu reisi bulduğu gibi Alman faşist fırkasının programını bazı tadilâtlarla kabul edecek ve bu suretle Yunanistanda faşist fırkası resmen teşekkül edecektir.

bir şehir bina etti. Son zamanda, aphyonun yalnız mualece olmak üzere, imalini tahdit etti; ve bu hususta diğer bazı devletlerden daha diğerkâm ve insanî davranarak, onlardan çok ileri bir adım atmış oldu.

SPOR

İlk mühim maç

Galatasaray, Fenerbahçe maçı yarın yapılacak

Yarın karşılaşacak Galatasaray ve Fenerbahçe takımları

Yarın lig maçlarının ikinci haftasıdır. Galatasaray Fenerbahçe Kadıköyünde, Beşiktaşla da Süleymaniye Taksim stadında, yeni şampiyona yolunda ilk karşılaşmalarını yapacaklardır.

Galatasarayla Fenerbahçenin ilk maçlarında birbirlerinin karşılıklarına düşmeleri hayli garip bir te sadüfü eserdir. Evvelâ kuvvetler arasındaki tezdin kaybolmuş bulunmasına rağmen bu karşılaşmanın cazibesini hâlâ muhafaza etmesi dolayısıyla. Sonra da Sarı kırmızılıların henüz tam kadro ve forumlarını bulamadıkları bir sırada tam form halinde bulunan en tehlikeli rakiplerinin önüne düşmeleri dolayısıyla.

Bu vaziyette, böyle bir karşılaşmanın neticesi ne olabilir. Bunu sıhate yakın bir şekilde kestirmenin zannediyoruz ki pek imkânı yoktur. Rivayetlere göre İzmirspor 8 — 0 yenen Fenerbahçe lig maçlarına buna benzer bir rakamla girmek tasavvurunda imiş. Formları ve tempoları yerinde olduğuna göre Fenerbahçelilerin bu tasavvurları, gayri tabii görülemeyeceği gibi oyun heveslerinin yerinde olduğuna delâlet etmesi dolayısıyla dikkat ve alâkayı daha çok çekici bir mahiyet bile alır.

Galatasaraya gelince; Sarı — Kırmızılıların bu mevzu etrafında ne düşündükleri pek belli değildir. Bununla beraber hiç bir Galatasaraylı bu karşılaşmanın ağır bir farkla bitmesi ihtimalini aklına bile getirmez. Galatasaray her maçta Fenerbahçenin karşısına yenilmemek azmiyle çıkmış bir takımdır. Bunun içindir ki en umulmaz günlerde bile Fenerbahçeyi kazandırmıştır. Bununla beraber biz Galatasaraylıların yarınki maçı da sadece "Azim., le kazanabilir bir vaziyette olduğunu iddia edecek kadar ileri düşünmüyoruz. Çünkü kazanacak azmin en büyük istinat noktalarından birisi de oyundur. Galatasaray böyle bir oyun verebilir mi?

Galatasaray beş altı aylık bir çalışma neticesi evvelâ nefesli bir

takım haline girdi. İşin bu tarafı müsberttir. Sonra, plânlı oyun sistemine yürüme başladı. Fakat bu, henüz takibat sahasında bulunuyor, bu itibarla müsbet değildir. İşin en büyük kararsızlığı doğuran başka bir taraf da takımın henüz istikrar bulmuş bir vaziyete girmiş bulunmasıdır.

Ben kendi hesabıma güzel bir maç görmeyi temenni ederken, bu maçın hususiyetini de düşündüğüm için maçın neticesinde Galatasarayın bugünkü hakiki kuvveti üzerinde doğruya yakın bir fikir edinmiş olacağımızı pek te tahmin edemiyorum.

Beşiktaş — Süleymaniye maçına gelince; bu maçta bir hayli dikkat ve alâkaya değer görünüyor. Çünkü her şeyden evvel Beşiktaşlıların nasıl bir takımla lig maçlarına başlayacakları ciheti pek belli değildir gibi görünmektedir.

Beşiktaş birinci takımıyla idare heyeti arasında çıkan ve evvelce bahsedilen ihtilâfın henüz halledilmemiş olmadığını, bu itibarla Beşiktaş klübünün Hakkı ile takviye edilmiş ikinci takımıyla lig maçlarına gireceğini söyleyenler vardır. Te hakkukunu hiçte temennietmediği müz bu rivayet eğer doğru çıkarsa vaziyete acıtmaktan başka yapacak bir iş kalmıyacaktır. Bu itibarla Beşiktaş — Süleymaniye maçı üzerinde de bazı tahminlere girişmiye imkân bulamıyoruz.

Türkgücü idman yurdunda

Türkgücü idman yurdundan: İdare heyetinin ekseriyetle istifası dolayısıyla perşembe günü (bugün) saat 18 de yeniden intihap yapılacaktır. Azaların gelmeleri rica olunur..

Cuma günü yapılacak min-taka resmi müsabakalarının programı 4 üncü sayfamızdadır

GÜZEL SAN'ATLAR

Tiyatro

Ben Jonson'un eseri

— Volpon; Komedi 5 Perde —

İstanbul Şehir Tiyatrosunun mevsim başından beri şimdiye kadar temsil ettiği eserlere bakılırsa, bu seneki repertuarının san'at de ğeri yüksek, olgun ve kıymetli pi yeslerden vücutte geldiği anlaşıl yor.

Per Günt'ün sahnemizde üstüste bir ay oynanması, tiyatromuzun ve tiyatro seyircilerimizin seviye yük sekliğini gösteren sevinçli bir hâdi sedir. On dokuzuncu asrın büyük zekâsı İpsen'i hararetle kabul eden güzide Türk tiyatro seyircisine Şehir Tiyatrosu, şimdi dünya tiyatro edebiyatının başka bir muvaffaki yetini tanıtıyor:

Volpon.

On altıncı asrın yetiştirdiği İn giliz muharrirlerinden Ben Jonson un eserleri, şimdiye kadar bizim dilimize çevrilmemiş, sahnemize getirilmemişti. Son senelerde tiyat romuza tercüme eser yetiştirmek için gayretle hizmet eden genç mu harrir Bedrettin Bey, bu eksiği ta mamlamış oldu. Filvaki, Ben Jon sonun bir eserinin dilimize çevri lip sahnemizde de oynanması dün ya tiyatro edebiyatının türlü devir lerine ve çeşitlerine örnek veren şe hir tiyatrosu için lüzumlu bir şey di.

Ben Jonson, dünyanın sayılı zekâ ve san'at harikalarından biri olan Şekspirin arkadaşıdır. Onun gibi ti yatro muharrirliği etmiş ve zama nında İngilterede şöhret ve rağbet kazanmıştır. Bu şöhret ve rağbetin yalnız zamanına münhasır kalma dığı, eserlerinin geçen asırlara rağ men vakit vakit muhtelif memle ketlerde, muhtelif dillerde temsil edilmesile sabittir.

Ben Jonson, hayatta Şekspirin arkadaşıdır, fakat san'at yolunda değil... Kahramanlarını hayalin zengin ve sihirli hazinesinden toplayıp çıkararak, eserlerinde hiç bir kaide tanımayan, mevzu şekillerin çerçevesi içine sığmayıp taşan ço ğun romantik Şekspir karşısında görüyoruz ki Ben Jonson, eserinin şahıslarını doğrudan doğruya ha yattan almıştır. Onun efsanelerle işi yoktur.

Şekspir komedisindeki şiirli ha va Ben Jonson'da eksiktir, fakat bunun cümlelere sıkıştırdığı tarz ve hicivdeki güzel kuvvet, hoş giden bir hususiyet sayılabilir.

Bir çok eski eserler gibi bu mu harririn piyesleri üzerinde de za manın tasarrufu görülüyor. Vol ponun on altıncı asır başında Lon dra da oynanan şekli, bir çok yer lerde bir çok defalar tekrar edildik ten sonra eskimiş, bırakılmıştır. Ye di yıl evvel Viyanalı bir muharrir, bu eski eserin yeni bir adaptasyo nunu yapmış, Viyanada oynanan bu yeni Volpon Fransızcaya da ter cüme edilmiş, Fransız sahnesinde temsil edilen nüshadan da şimdi Türkçeye çevriliyor.

Vak'a Venedikte geçer, dünya nın dört bir tarafından gelen tica

ret gemilerinin servet ve refah ta ştığı Venedik, zenginlik, musiki, eğlence ve sefahat şehri olan Vene dik böyle bir vak'anın cereyanına elbette en iyi bir dekor sayılabilir.

Volpon, uzak denizlerin üstün den geçip Venediğe gelen, orada yerleşen, zengin olan, zenginlik ve yalancılık ilmini en iyi bilen, vermeden alan, daima alan ve doymıyan şeytanekâr bir zekânın sahibi bir hasistir.

Volponun dalkavuşu, nedimi ta lebesi ve yardımcısı Moska fikri, güzel cümleyi, nezaketi servetin eğlendirilmesi uğrunda satıp para ya çeviren bir zekâ tüccarıdır. Büt ün eser, vak'anın bu iyi kahrama nından çıkan ve etrafa dağılan yalan havası üstüne kurulmuştur.

Volpon, hayatının muvaffakiyet tarihinin teşkil eden bir çok dalave relerden sonra, nihayet daha kolay ve az zahmetli kazanmanın yolunu bulmuştur: Kimsesiz ve ço cuksuz bir adamdır. Kendisini ö lüm halinde hasta gibi gösteriyor. Dostları bu zengin adamın büyük mirasına sahip olmak için gönlünü almaya, hatırını hoş etmeğe uğra şırlar. Her biri varis tanınmak için vaat almıştır, tabii kimisi para, ki misi hediye getirerek, hattâ kimisi de karısını...

Ben Jonson, bu eserde hasisliği, yalancılığı, aldatıcılığı, insanların para uğrunda alçala alçala içine düştükleri iğrenç çirkefin derinli ğini hafif bir mizah rengi altında, fakat kuvvetli bir hicivle teşhir edi yor.

Fena adam, hilekâr, —Volpon— nihayet kazdığı kuyuya düşer. Yetiştirdiği müthiş talebe, Moska, o nun bütün servetini elinden alır.

Eserin ustalıklı vak'ası eğlence ile takip ediliyor. Konuşmadaki ince güzellik, tarzların tatlılığı di mağa buruk fakat güzel bir lezzet veriyor.

Sahneye konuluş şekli iyidir. De korlar, göz için gene bedii bir zi yafet sayılabilir. Hele Venedik evlerinin birbirinin içini gören, te rasları, kanal ve evlerin önündeki dar sokak sahnesinde dekor pek güzeldi.

Volpon rolünde İsmail Galip Bey in, Moska'yı temsil eden Hazım Beyin birbirinden aşağı kalmıyan muvaffakiyetleri bilhassa göze çarpıyordu. Hâzım Bey, bu rol için biraz alaturka olmakla beraber kendisine verilen vazifeyi pek âla iyi yapıyordu.

Volpon'un mirasından hisse u man ve insanlığın kirli hırslarını ve iç yüzündeki türlü çirkinlikleri temsil eden Vasfi Rıza, Behzat, Mahmut Beylerle para için bizzat kocası tarafından getirilen kadın rolünde Bedia Hanım, Volponla evlenerek çocuğa asalet teminine uğraşan umumî kadın rolünde Zeh ra Hanım, Volponun rezaletlerine tahammül edemiyen yüzbaşı rolün de Hüseyin Kemal Bey, hâkim E min Belig Bey iyi idiler.

RefikAhmet

Edebiyat

Mektup yazmak san'atı ne oldu ?

Eskiden mektup yazmak, güzel bir san'attı!

Acaba bu san'at ne âlemde? Öldü mü, kaldı mı?

Uzun mesafeleri kısan vasıtalar, telefonlar, otomobiller tayyareler bu güzel san'ata kastetti mi?

Buna bugünden hüküm verile mez. Hükümü, evlâtlarımız ve torun larımız verecek! Belki bugün de güzel mektuplar yazanlar var da biz bilmiyoruz. Ancak bunları yazanlar öldükten sonra belki bu eserler de intişar eder. Hakikat o zaman anlaşılır. Bununla beraber bu çeşit mektupların yazılıp ya zılmadığını da bilmiyoruz.

Bana kalırsa, bugünün medeni vesaiti bu sana'tı öldürmemiştir. Fakat; telefon, eskiden yazılan ve her biri mini mini bir şaheser olan kısa davetnameleri ortadan kaldırmış, süratli nakil vasıtaları, mektup yazmak ihtiyacını azaltmıştır.

* * *

Yarım asır evvel birbirinden kırk elli kilometre uzakta yaşayan insanlar arasında, geniş bir uçurum vardı. Bu mesafe kolaylıkla geçilemezdi. Bugün, otomobil sa yesinde hemen her vakit bu çeşit mesafeleri tayetmek mümkündür.

Bütün bunlara rağmen insanla rın hâlâ güzel mektup yazmak san' atını bırakmadıklarına kaniim.

Mektup yazmak ayrı bir mevhibedir. Onu haiz olan mektup yaz madan duramaz. Telefonlar, oto mobiller onu bu mevhibeyi kullan maktan alıkoyamaz. Bunlarda mek tup yazmak, içten gelen bir sevk in ifadesidir.

Zaten böyle bir sevk in tesiri ile mektup yazmayanlar, muvaffak ol mazlar, Kendim de bunlardanım. Telefonsuz bir inziva hayatı geçirdiğim halde, bütün mektuplarımı son derece kısa yazardım. Arkadaş larıma nisbetle mektup yazmayan bir adam sayılabilirim.

Değitim gibi mektup yazmak ferdi bir mevhibedir, bir mizaç meselesidir. †

Bir çok muharrirler müellifler mektup yazmaktan da yorulmaz adamlardı. Meselâ Dickens ar kadaşlarına durup dinlenmeden mektup yazardı. Keats ile Byrin, en güzel mektup yazarlar arasın da sayılırlar. H. D. Laurenci yüz lerce mektup yazmış bir İngiliz muharriridir. Carlyle, Balzak, Şehelly, Mattew Hrnold gibi şairler ve muharrirler de böyle idiler..

Fakat mektup yazmak, şiir yaz mak gibidir ve mektup yazan, sa yan sanatkâr şair gibidir.

* * *

Bundan başka nazarı dikkate alınacak noktalar da vardır. Meselâ öyle bir takım hususî şerait bu lunur ki onu mektup yazmakla karşılaşmak, telefonla veya karşı karşıya konuşmakla karşılaşmak tan hayırlı olur. Utangaçlık, bi zi bir çok, sözlerimizi, güzel gü zel söylemekten meneder.

Halbuki bu sözleri yazmak da ha kolaydır.

Aşk mektuplarını doğuran da budur.

Birbirleriyle buluşan ve birbir -

Resim

Şimalî Kafkas san'atı beynelmilel sahada

Şimalî Kafkasyalı Halil Bey Mussayasul isminde bir genç san' atkâr, son zamanlarda garp san'at âleminde mühim muvaffakiyetler kazanmıştır.

Halil Bey, Günip'te doğmuş, bü yümüş, Almanyada Münih'te tah sil etmiştir. Halil Beyin fırçasile canlanan resimler, Dağistanın mahallî rengini taşımakta tadır. Genç san'atkârın tablolarında gö rülen şey dağlar, papaklar, Çerkes elbi seleri, silâh, büyük bir ciddiyet ve samimiyet timsali olan dağlı kadın tipleri dir.

Halil Bey Alman yada ressam profe sör Greber'in ve Ka berman'ın talebesi ol muştur. Ecnebi bir muhitte tahsil edişi umumî yaratıcılık yolu üzerinde mües sir olmamış ve millî mahiyetini kaybet tirmemiştir. Yaradı

cılığı ancak Avrupa teknikini ve incelmüş üslubunu almıştır. Millî Kafkasya mahiyeti, şark ruhu, ate şin şark muhayyalesi aynile kal mıştır.

Halil Beyin yaratıcılığına Av rupada büyük bir alâka gösterili yor. "Illustrierte Rundschau," ve daha bir çok garbi Avrupa mecmu alarında Halil Beyin eserlerinden bir çok nümuneler neşredilmiştir. Ahiren Pariste yapılan son "Salon 1933," resim sergisi dolayısıyla Fran sa matbuatı Halil Beyden sitayiş

lerine her şeyi söyleyebilmek im kânını haiz olan âşıklar, birbir lerine durmadan aşk mektupları yazarlar. Çünkü mektuplarda her şeyi söylemeğe cesaret buluyor, ürkeklik ve utangaçlık yüzünden söyleyemedikleri, yüzyüze anlata madıklarını, güzel güzel yazı yorlar.

Zaten sevgilinin insan karşısın da bizzat bulunması, insanın di lini tutması, sesini kısması için kâfidir.

İnsan, kendisi gibi insanla kar şılaştığı zaman, muhayyelenin iş lediği pırıl pırıl idealler, havfe uğrar, halbuki ihtirazın asıl ga yesi, hayalin renkleri, ışıkları ve süsleri içinde yaşamaktadır.

Onun için âşık yalnız başma kalıp, eline kalemi alınca sevgili nin mefkûreleşmiş hayalini gö zünün önüne getirir mi, fiziki re alitenin kusurlarından zerre ka dar müteessir olmıyarak düşünür ve yazar.

* * *

Aşk mektupları yazmanın çok derin psikolojik sebepleri vardır. Telefonların her yeri kaplaması, otomobillerin sokakları doldurması, bu çeşit mektupların yazılma sına, hiç bir vakit mâni olmya caktır.

A. H.

ve takdirle bahsetmişlerdi.

Halil Beyin yaratıcılığına karak terize eden ve "Völkischer Beo bachter," gazetesinde Alman mü nekkitlerinden Dr. S. Şmelts tara fından yazılan bir makaleyi hülâ saten zikredelim:

Halil Bey kendine mahsus bir

Halil Beyin tablolarından biri

teknik yaratıyor, fevkalâde büyük kıtada sulu boya resimler yaparak doğma yurdunun hayatını, gayet heyecanlı savaş manzaraları, vatanın tarihî dövüş hayallerini çiziyor. Fırçasından çıkan tipler, hep karakteristik, çehreli eski yurt â şinaları, bir hayal kadar lâtif, ka ragözlü, yumuşak elli şark kızlarıdır. Halil Beyin fırçası Avrupalı kadın ve erkek çehrelerini de aynı nefaset ve mükemmeliyetler ya par..

"Tabloları seyredenler yeni ve kuvvetli bir ton karşısında bulunu yor; renklerin ahengini, geniş de koratif hatların mevcudiyetini se ziyor ve kompozisyonda bir aza met görüyorlar. İşte Halil Beyin eserlerini bugünkü san'atın umumî karakterinden ayıran cihetler bun lardır. Renkler ve şekiller ifadeye tâbi kılınmıştır, her parçasında ka rakteristik bir ifade vardır. Dağla rın tersiminde, sujesini Dağistan nağmelerinden alarak çizdiği min yatür kızların hayalî çehrelerinde, kanlı intikam dövüşünden sonra barışmağı gösteren büyük tabloda ki erkek simalarında son derece mükemmel bir ifade kudreti mev cuttur. İnce kadın ellerinde, han çerj tutan kemikli erkek yumruk larında bir hayatîyet, kanlı bir ifa de göze çarpmaktadır. Efsanevi sahneleri gösteren resimleri —hat ların çizilişi, renklerin gayet ince işlenişi ve ahengi itibarile— kadim İran minyatürlerini andırıyorsa da renklerin kullanışı ve şekilce onlar dan tamamen ayrıdır. Biz bugün kü garbi Avrupalılar Halil Beyin resimlerinde gördüğümüz kuvvetli ruhi ifadeye ve şayanı hayret te messül kabiliyetine hayranız.

O, becerik itibarile bir Avrupa lı, süje, ifade his ve hareket itibari le de Asyalıdır.

Cürümler Neden Azalıyor ?

(Baş tarafı 3 üncü sayfada)

yeni telâkkilere sahip olanlara karşı tecavüzdən, beylik tabiriyle cürüm işlemekten çekinmeleridir. Bu şunu ispat eder.

Bütün değişen hayat telâkkileri kütle tarafından benimsenmiştir.

İtalyada, Almanyada rejimlerin yerleşme hareketleri süratli ve disiplinli olmakla beraber sarsıntılar, sosyal aksülâmeler çok feci olmuştur.

Meselâ Almanyada Hitler ihtilâlinde evvelki bir senede işsizlerden intihar edenlerin miktarı tam 60 bin kişidir. İtalyada siyasi cürümlerin miktarı bizim cürüm grafiklerine nazaran bir hayli yüksektir.

Devlet otoritesi itibariyle cürümlerin azalması Türkiye cumhuriyetinin uzun tarih devirlerinde popeni bir merhale açtığını göstermektedir. Osmanlı imparatorluğunun en kuvvetli zamanında yurdun muhtelif bucaklarında siyasi veya adı şakavetler, isyanlar sırtı sıra devam ederdi. Bu eşkiyalığın, bu isyanların mahiyeti ve hedefi ne olursa olsun bir devlet bakımından manası şudur: Devlet otoritesi ya yoktur yahut da pek zayıflamıştır.

Osmanlı imparatorluğu merkezî Avrupada doğduğu ve dünyanın en kuvvetli devleti sayıldığı zaman bile memleketin içinde tam, ve mükemmel bir otorite tesis etmiş, devletin kudretini korumuş değildir.

XIX inci asırdan hiç bahsetmek istemiyorum, çünkü bu asırda Osmanlı devletini devlet vasfı ile tanımak pek müşküldür. Ne Rumeli'de, ne Anadolu'da emniyet tesis edilebilirdi. Devlet hakimiyetini mesul hükümet değil, düveli muazama sefirlerinin tanzim ettiği bir yer cürümden misal getirmiyelim daha iyi olur.

Türkiyede hayat şartlarındaki değişmeler Türkiye halkının aleyhine değil, lehinedir.

Bunun en güzel misali Türkiyede geniş halk kütelleri arasında yaşamak için yapılan soygunculuk, adı yok kesicilik, eşkiyalık hadiselerinin birdenbire kesilmesidir.

Osmanlı imparatorluğunda, onun son asrında iktisadi şartlar geniş kütleyi zorla eşkiyalığa sevk edecek bir mahiyet almıştır. On dokuzuncu asrın ortasından itibaren Türkiyede yerli sanayiın müthiş bir surette inihâlâ uğradığını görüyoruz. Bu inihâlâ önünde el sanayiini temsil eden çıkırlar işlemez bir hale geldi. Ve el sanayi ile geçinen halk nahiyelerden, köylerden sahillere doğru akın etti, bazıları şehirlerde tufeyli bir unsur halini aldı.

Pek az bir kısmı iş bulabildi, bir kısmı da yaşamak için eşkiyalık yolunu tuttu.

İmparatorluğun sekiz on seneyi bulan askerlik müddeti de geniş kütleyi cürüm işlemeye sevk ediyordu. Halbuki bugün askerlik seve gidilen ve kısa bir zamanda yüksek hayat kabiliyetiyle dönen bir iş haline girmiştir. Kendi düşüncelerimi değil, üç ay kadar süren uzun bir seyahatte birçok köylülerin bana anlattıkları

şey yeni rejimin askerlik usulünün pek hoşlarına gittiğidir.

Türkiyede cumhuriyet devri yalnız devlet otoritesinin kuvvetlendiği bir zaman olmamıştır. Bu devirde memlekette büyük bir imar ve bir büyük şimendifer inşaatı hareketi de başlamıştır. Bu inşaat hareketlerinde çalışanlar imparatorluğun kendilerinden iş kabiliyeti nezzettiği insanlardı. Binaenaleyh cumhuriyet devrinde imparatorluğun şimendifer işinde altmış senede yaptığını yapan rejim aynı zamanda geniş halk kütlesine bir kazanç kapısı da olmuştur. İş hayatı birçok insanları cürüm hududundan çekip çıkarmıştır.

Yeni rejim, topraksız köylü bırakmamayı hedef edinmiştir. Onun için bir hayli köylüler toprağa bağlanmıştır. Bu suretle disiplin kuvvetlenmiştir.

Toprağa bağlanan insanlar ayrı bir teşekkül olan münferit topluluklar hayatı süren göçebelikten ve iptidai çobanlıktan kurtulmuşlardır. On senelik cürümlerin azalma seyrini rejimin dikkatle aldığı müs pet tedbirlerde aramalıdır.

Sadri Etem

İstanbul asliye mahkemesi 6 ncı hukuk dairesinden:

Zeyne hanım tarafından kocası Cibaliye Sefirkoz mahallesinde Cami sokak 14 numarada mukim Mehmet Ali efendi aleyhine açılan boşanma davasının mütedair davası arzuhalî mumaileyhin mezkûr haneden çıkarak bir semti meçhule gitmesi hasebile tebliğ edilemediği mubaşiri ve heyeti ihtiyariyesi tarafından verilen meşruhattan anlaşılmalı ve 15 gün müddetle ilânen tebliğat icrasına karar verilmiş olduğundan tarih ilânın ferdasından itibaren on beş gün zarfında cevap vermediği ve icrayı tahkikat için tayin kılınan 21 — 12 — 933 perşembe günü saat 13,30 da İstanbul asliye mahkemesi 6 ncı hukuk dairesinde tahkikat hâkimi huzuruna gelmediği takdirde hakkında gryaben tahkikat icra olunacağı bir nusus hası mahkeme divanhanesine asırlı bulunan dava arzuhalî ve davetiyete tebliği makamına kaim ve keyfiyet malûm olmak üzere ilân olunur. (9389)

VAKIT

Gündelik, Siyasal Gazete
İstanbul Ankara Caddesi, VAKIT yurdu

Telefon Numaraları:

Yazı işleri telefonu: 24379

İdare telefonu: 24376

Telegraf adresi: İstanbul - VAKIT

Posta kutusu No. 46

Abone bedelleri:

	Türkiye	Ecnebi
Senelik	1400 Kr.	2700 Kr.
6 aylık	750 "	1450 "
3 aylık	400 "	800 "
1 aylık	150 "	800 "

İlan ücretleri:

Ficari İlanların İlan sahifelerinde santimi 30 kuruştan başlar, ilk sahifede 250 kuruşa kadar çıkar.

Büyük, fazla, devamlı İlan verenlere ayrı tezellât vardır.

Resmî İlanların bir satırı 10 kuruştur.

Küçük İlanlar:

Bir defası 30 iki defası 50 üç defası 65 dört defası 75 ve on defası 100 kuruştur. Üç aylık İlan verenlerin bir defası meccandir. Dört satırı geçen İlanların fazla satırları beş kuruştan hesap edilir.

TAKVİM

Perşembe	CUMA
23 T.sani	24 T.sani
5 Şaban	6 Şaban
Gün doğuşu	6,57
Gün batışı	16,45
Sabah namazı	6,50
Öğle namazı	12,00
İkinci namazı	14,31
Akşam namazı	16,45
Yatsı namazı	18,22
İmsak	5,13
Yılın geçen günleri	323
Yılın kalan ..	43

RADYO

Bugün

İSTANBUL:
18 — 18,30 gramofon. 18,30 — 19 Türkçe plak. 19 — 20 orkestra. 20 — 21,30 Kemal Niyazi Bey ve arkadaşları. 21,30 — 22 gramofon. 22 den itibaren ajans, borsa, saat.

ANKARA: —

12,30 — 13,30 gramofon. 18 — 18,45 alaturka saz. 18,45 — 19,15 Edip Bey tarafında Viyolonsel konseri. 19,15 — 20 alaturka saz. 20 ajans.

VIYANA: 518.1 m. —

12,30 konser. 18 şarkılar ve düetler. 20 konser. 21 opera 23,25 dans musikisi.

BUDAPESTE: 550.5 m. —

17 masal. 18,30 konser. 21,30 plak. 22,30 konser. 23,30 Çigan musikisi.

BURKES: 394.2 m. —

14,15 hafif besteler. 17,15 çocuk. 18 muhtelif besteler. 20,40 opera.

VARŞOVA: 1412 m. —

16,30 çifte piyano. 17,25 şarkılar. 17,55 Düetler. 18,20 keman. 21 hafif konser. 22,15 Hindistan şarkıları.

BELGRAD: 431 m. —

12 kadim. 13,05 konser. 20 plak. 21 şarkılar. 21,30 Senfonik konser.

ROMA: 441.2 m. —

14 mizah ve beste. 21,15 şarkılar. 22 G. Del Testanın "Konfesin portakalları", komedisi.

PARIS: 523.2 m. —

22,35 konser. 23,25 konser. 24,30 son haberler.

İSTANBUL BELEDİYESİ

Şehir Tiyatrosu Temsilleri

Bu akşam

saat 21 de

Volpon

Yazan: Ben Jonson.

Türkçeye çeviren: Bedrettin.

5 perde Komedi

UMUMA

BORSA

[Hizalarında yıldız işareti olanlar üzerlerinde 22 ilci teşrin muamele olanlardır.] Rakamlar kapanış fiyatlarını gösterir

Nuket (Satış)

* Londra	692, —	* Viyana	25, —
* Newyork	198, 25	* Madrid	18, —
* Paris	169, —	* Berlin	51, —
* Milano	224, —	* Varşova	24, —
* Brüksel	118, —	* Budapeste	30, —
* Atina	24, 50	* Bükreş	21, 50
* Cenevre	824, —	* Belgrat	56, —
* Sofya	26, —	* Yokohama	43, —
* Amsterdam	84, —	* Alton	926, —
* Prag	122, —	* Macdiye	35, —
* Stokholm	34, —	* Banknot	226, —

Çekler (kap. sa. 16)

* Londra	692,50	* Stokholm	2,83 —
* Newyork	0,7825	* Viyana	4,2325
* Paris	12,06	* Madrid	5,81 —
* Milano	8,97 —	* Berlin	1,9720
* Brüksel	3,388750	* Varşova	4,1950
* Atina	82,2975	* Budapeste	3,5750
* Genevre	2,4375 —	* Bükreş	79,0875
* Sofya	64,9325	* Belgrat	34,5825
* Amsterdam	1,1710	* Yokohama	9,49 —
* Prag	15,85 —	* Moskova	1088 50

ESHAM

İş Bankası	9,55	Terkos	27,15
Anadolu	26,80	Çimento as.	11,85
Reji	3,50	Önyon Dey.	20,90
Şir. Haytiye	15, —	Şark Değ.	1,50
Tramvay	48,50	Balya	2,20
U. Sigorta	11,40	Şark m. ecza	2,35
Bomonti	20, —	Telefon	13, —

istikrazlar tahviller

1933 da ist.	97,50	Elektrik	—
istikrazda.	53,50	Tramvay	51,30
Şark D.yol	2,30	Ergani	97,30
* D. Muvah.	52,6250	Rihtim	18, —
Gümrükler	2,35	Anadolu I	44,40
1928 Mül. A.	3,20	Anadolu II	44,40
Bağdat.	9, —	A Mümessil	51,20

Aptülhamidin Yaveri

KEÇECİ ZADE

İzzet Fuat Paşanın

HATIRALARI

Tiryaki kahvehanesinin sahibi, nail olduğu Alman liraları mukabilinde Osmanlı heyetine pek mühim bir hizmet de etmişti

— 40 —

Böyle şaşkın şaşkın etrafa bakarken birdenbire gözümün önüne oracıktaki viran, köhne kahvenin örümceklere bürünmüş camekânının önünde kavanoz içinde duran vaktiyle (rahat lokum) diye konmuş, o sırada tebeşirle eski sabun parçaları arasında bir şeyler gördüm.

Hemen eldivenimi çıkartıp alabildiğime kavanozun içine saldırdım. Derhal bir tanesini imparatorun atının ağzına verdim.

— Acaba sevecek mi, hoşlanacak mı?.. diyordum.

Hayvancağız sevmesin mi? O andan itibaren kurtulmuştu. Zira kayzer de elinden eldivenleri çıkardı. Elimdeki ve tiryaki kahvesinden aldığım rahat lokumları aldı, birer birer sevgili atına vererek yürümeye başladı.

Bu işte duyduğum lezzet sonsuzdu. Çocuk gibi sevinerek lokumları alıyordu atına veriyor, sonra kahkahayı basıyordu.

Neyse bu epeyce müddet devam etti. O aralık da yedi çifteler zuhur edebildiler.

Baştan da:
— Alma reis... iskeleye gel... sesi işitildi..

Of.. orada bulunan bizimkiler derin bir nefes aldık. Tiryaki kahvesinin sahibi nail olduğu alman liraları mukabilinde Osmanlı heyetine pek mühim bir hizmet etmişti.

Büyük Lafontenin dediği gibi:
— İnsan ekseriya.. kendinden küçüğüne muhtaç olur..

Saraya dönüş..

Yedi çiftede Dolmabahçe sarayına kadar dönüş çok neşeli oldu. Fakat benim ayağım da arada sırada hafifçe sızıyordu. Bu sızı tekerrar kuvvetlenmeye başladı.

Saraya avdet edince ben doğruca bir hastaneye gidip bacağımı tedavi ettirdim. Kırık çıkık olup olmadığımı öğrendim.

Çizmem beni büyük bir felâketten kurtarmıştı. Atın nalı resim gimor bir renkte derimin üzerine nakşedilmişti.

Doktor "iki saat istirahat, verdi. Ben bir saati kâfi görüp eve gittim. Oradan âcilen büyük üniforma ile Şale köşküme döndüm. Sofraya oturulmak üzereydi.

O akşam zatı şahane midesinden cüz'i surette rahatsız oldukları için sofraya gelmeyeceklerdi.

Yemekten sonra iki hükümdar mülâki olacaklardı. Mabeynin incenezak takımıyla verilecek alaturka konseri dinliyeceklerdi.

Yemek çok eğlenceli geçti. İmparator mütemadiyen etrafındakilerle alay ediyor ve kakkahalarla gülüyordu.

Bu esnada bana da teveccüh etti:

— Eh... Bacağınızı iade edebildik mi? Yoksa benden bir ba-

cak alacağınız mı var!.. Eğer öyleyse yarın erken yapacağımız yürüyüşte bacağı size iade ederim..

Ben tabii:
— Emriniz.. demekle iktrfa ettim.

Yemekten sonra imparatorla Abdülhamidin buluşması çok heybetli oldu. Bizim mabeyn incenezak takımı da mevkilerini aldılar.

İmparator alaturkanın heybetli musikisinden çok hoşlandı. Yandakilerden mütemadiyen izahat alıyordu.

Filvaki mabeyn incenezak takımı da o akşam cidden nefis bir musikî san'atı göstermişlerdi.

Ben bir çok konserlerde bulundum, birçok konserleri dinledim. Hepsinde de güzellik vardır. O akşam bir tesadüf cilvesi mi, yoksa tam san'atkarlık ruhu mu dediğim saz takımını gaşyetmişti.

Saz takımı kendilerinden geçerken çerçesine çalışıyorlar ve söylüyorlardı.

Neyse, bu da çok güzel bir şekilde verildi. En çok korktuğum programı maddelerinden biri de bulduğu için buna çok ehemmiyet veriyordum.

Çünkü dışardaki gezmeler nasılsa bir kulpla düzeltilebilir. Fakat konsere de bir kulp takılması ya..

İmparator Aptülhamid öldürecekmiş..

Hükümdarlar arasında birbirini öldürmek, katletmek, harp meydanında kafasını kesmek gibi bin bir şekilde düşmanlık eserini rakibini dünya yüzünden kaldırmak hareketini tarih birçok defalar kaydetmiştir. Fakat bir hükümdarın hile ve hud'a ile öldürmeye kalkışması henüz tarihte ne görülmüş ve ne de işitilmiştir.

Fakat bu az kaldı Osmanlı imparatoruna oluyormuş.. Abdülhamidin etrafını alan açık gözler, onun korkaklık ve ürkekliğinden istifade emelini tutarak zengin olma mak istiyenler nihayet bunları da icat ettiler.

— Almanyaya imparatoru kayzer Vilhelm Abdülhamidi öldürecekmiş. Ona yemek esnasında veya hut daha mühim bir fırsatta bu işi yapacakmış!.. Ne dersiniz, Abdülhamit de buna inanmaz mı?.. Zavalı adama yemek arasında ve diğer zamanlarda dikkat ediyordum. İmparatorun karşısındayken adeta korku geçiriyordu.

Bunun en güzel, ve en bariz bir misali bir sabah oldu.

Misafirimizin her gününe mahsus programını bir gün evvel dairesi teşrifat bana verir. Ben de bir nüshasını imparatora takdim ederdim.

O gün için imparatorun kendî divanı tarafından tasdik olunan program gayet ağırdı.

(Devamı var)

Dedikodu**Aşkı ölçen makine faaliyete geçince..**

"Haydi bakalım beni bütün mevcudiyetinle sevdiğini bu makine karşısında isbat et! "

Geçenlerde bir mühendisin yeni bir alet keşfettiği yazılmıştır. De nilmisti ki bu alet bir insanın aşık a ne hissiyatını kaydedecektir.

Şimdiye kadar birçok pisiko - teknik aletler icat edildiğini ve on larınatbikatına da girildiğini çok defalar işitmiştk. Meselâ şoförle - rin soğuk kanlılığını ölçen, bazı kafelerde lazım olan fazla ve kes kin zekâları tayin, birisinin polis riğe veya itfaiye memurluğuna ya - rıyıp yaramıyacağını tesbit eden aletlerden arada sırada bahsedil - mişti. Bunların nasıl kullanıldığı - nı, kayıt derecelerinin şayanı ka - bul olup olmadığını bilemiyorum.

Yalnız, diyorum ki şayet âşi - kâne hissiyatı kaydeden alet kul - lanılmıya başlanacak olursa bu â - let kadımla erkek arasındaki müna sebatta büyük bir inkılâp vücuda getirecektir.

Çünkü şimdiye kadar kadımla erkek arasındaki rabıta ve alâka her iki tarafın hissiyatını göster - mek hususundaki kabiliyetine, li - sanındaki belâgate, ikna kudreti - ne istinat ediyordu. Birbirini se - ven birkadınla birerkek tanışılar, konuşurlar, anlaşılardı. Bir gün yalnız kaldıkları zaman erkek ona açılırdı. Bu yalnızlık için bir ro - mantik fırsat aranırdı. Bir meh - tap gecesi intihap olunurdu. Belki bir çam altında, veya denize na - zır bir evin balkonunda, ve yahut bir sandal gezintisi esnasında his - ler taşarak nihayet tatlı sözler, ka - dının ruhunu okşayacak âşikâne kelimeler şeklinde insanın dilinden dökülmeğe başlayıverirdi.

Fakat bugün böyle bir vaziyete gelen bir erkek sevdiği kıza aşık a ne hissiyatını anlatmağakalkışacak olursa, sevdiği kız, şimdiye ka - dar olduğu gibi kızarıp bozarak karşısındaki ilânı aşkını kabul ettiğini tavırlarıyla, hareketleriyle ifadeye çalışacağı yerde o erke - ğe diyecek ki:

"— Yo, bak ben aldatılmağa hiç gelemem! Mademki beni sev - diğini iddia ediyorsun, o halde kalk seninle aşk makinasına gide - lim. Orada sevgi hislerini ölçtüre - lim. Şayet hakikaten beni sevdi - ğin makine başında anlaşılırsa o zaman seninle evlenmeğe razı olu - rum! "

Erkek te bu teklifi kabul etme - ğe mecbur kalacak, onun üzerine aşk makinesinin bulunduğu mües - seseye gidilecek, o gün belki aşk ölçüsü için oraya giden ziyaretçiler arasında saatlerce bekledikten son ra sıra gelince makine odasına gi - rilecektir.

Orada kız kendini sevdiğini iddia eden erkeğe:

"— Haydi bakalım, diyecek. Beni bütün mevcudiyetinle sevdi - ğine dair ettiğin yeminlerin doğru olup olmadığını burada ispat et! Dün akşam mehtapta söylediğin sözler yerinde değildi. Onların yeri burasıdır.. "

Zavallı âşik, çeşit çeşit elek - trik lâmbalarıyla tenvir edilmiş o - lan bir odada, beyaz gömlekli cid - di tavrılı bir "Aşk makinesi müte - hassısı", nın karşısında ve belki

cam borulardan, çelikten, pors - lenden mürekkep bir âletin önün - de şaşkın bir halde bekliyecektir. Sonra, „aşk makinesi mütehas - sı,, âletin önündeki bir dolabın ka - pağını açarak onu içeriye tıkacak ve:

"— Elektrik ziline çaldığını işitir işitmez odadaki hanma ilânı aşk ederken nellersöylediyen onla rı yüksek sesle tekrar edeceksin! ,, diyecektir.

Aşık erkek, bütün saadetini, hayalinde kurduğu şen yuvasının temelini gizliyen o esrareniz dola bın içine girerek heyecandan kal - bi çarptığı halde:

"— Ya makine yanlış kayde derse, ya hayatımı lâyikiyle ifade edemezsem! ,, diye birkaç dakika ecel terleri dökecektir.

Fakat, odada hasıl olan gürül - tüler, çevrilen bir elektrik düğ - mesiyle harekete ve faaliyete ge - çen aşk makinesinin tarakaları â - şık adamın derhal aklını başına ge - tirecektir. Bu esnada dolap içinde çalmağa başlıyan zili işidince he - men diz çökerek sevdiği kıza hitap ediyormuş gibi:

"— Sen seviyorum, benim için ölüyorum, sensiz yaşamak...,, di - ye bağırarak isterken "Aşk maki - nesini mütehasşısı,, nın:

"— Kâfi, kâfi! ,, demesi ve dola bın kapısını açması üzerine hemen dışarıya fırlayarak aşkının dere - cesini gösteren ölçüye doğru koş - acaktır. Bu aralık mütehasşısı ma - kinenin kaydettiği hükmü tebliğ edecektir:

"— Tam iki yüz volt! ,, Bunun üzerine maşukası:

"— Ah beni iki yüz volt seven âşıkım! ,, diye erkeğin boynuna sa - rılacak ve kadın olduğu için bilâ - hare belki şu sözleri de ilâve ede - cektir:

"— Emin ol ki eğer yüz doksan dokuz volt sevdiğin anlaşılıysaydı senin olmazdım! ,,

Eğer bir gün gelir de hakikaten bu "Aşk makinesi,, tatbik edilecek olursa kalpten doğan ilânı aşklara artık elveda demek bize pek güç gelecektir. Fakat yeni nesiller ne - lere alışmıyorlar ki buna da alış - masınlar! Yalnız merak ettiğim bir nokta var: Acaba kadınlar bu "Aşk makinesi,, nin önünde dahi hislerini gizlemeğe ve onu, dolay - siyle erkeği gene aldatmağa mu - vaffak olabilecekler mi?

Dedikoducu

ZAYI

Nüfus tezkeremle birisi yirmi diğeri 30 liralık iki kıta senedimi zayi ettim, yenilerini alacağımdan eskilerinin hükmü yoktur. (9383)

Fatih Husambey mahallesinde İmamniyazi sokağında 9 numara - da Kemahlı Ali.

İst. Beşinci icra memurluğun - dan:

Mahçuz ve furuhtu mukarrer eşyayı beytiye 28 — 11 — 933 ta - rihine müsadif salı günü saat 10 - dan itibaren Taksimde 54 num - ralı hane derununda bi'müzayede satılacağı ilân olunur. (9388)

DÜNYA HABERLERİ**Brezilya ormanlarında kaybolan meşhur bir kâşifin macerası**

İngiliz miralayının, kabile şeyhlerinden oirisinin kızile evlenen oğlu ile vahşiler arasına yerleştiği anlaşılıyor

İngiliz kâşifi seyahate başlarken, zevcesi ve yerli kadın tiplerinden birisi

İngilterenin meşhur kâşiflerin - den Miralay Fawcett (1925) se - nesindenberi Brezilya ormanların - da kaybolmuş ve o zamandanberi artık onun bir kazaya uğruyarak öldüğüne kanaat edinilmişti.

Halbuki son günlerde Fawcett - in henüz hayatta olduğuna dair malûmat gelmiştir.

Bu malûmatı verenlerin başın - da İngilterenin Brezilya sefirini buluyoruz. Bu malûmatın gelme - si üzerine Miralay Fawcett'ı ara - yıp bulmak için yeniden taharri - yat başlamıştır.

Londra gazetelerinin verdiği malûmattan anlaşılacağına göre Miralay Fawcett'e refakat eden oğlu Jon, Brezilya ormanları için de rasgeldiği kabile şeyhlerin - den birinin kızile evlenmiş ve ken disile babası bunların arasında yerleşmiş bulunuyor.

Son zamanlarda bu havaliden geçen bir misyoner aynı kabile - ye mensup bir kadın görmüş ve bu iki kâşif hakkında malûmat al - mıştır.

Misyönerin verdiği malûmat -

tan, kâşif ile oğlunun nerede bu - lunduğu tayin edilmiş bulunuyor.

Brezilya dünyanın en tuhaf memleketlerinden biridir. Bu mem leketin içinde milâttan 50.000 sene evveline ait şehirler bulun - duğu gibi beyaz renkli, mavi göz lü yerliler de bulunduğu naklo - lunmaktadır. Hattâ istiva hattı üzerindeki kabilelerin halâ, O - dine ibadet ettikleri rivayet olun - maktadır. Bu Odin Noroların eski ilâhydır.

Miralay Fawcett Amazon ne - rinin kenarını, dünyanın mede - niyet beşiği sayıyor ve onun için o havalide keşfe ehemmiyet veri - yor. Ve orada da bir çok define - ler keşfedeceğini tahmin ediyor - du.

Bu defineler belki bir masaldı. Fakat o havalide henüz keşfolun - madık bir milyon murabba mil - den fazla arazi bulunuyordu. Bun ları keşfetmek te büyük bir işti.

Bunun üzerine Miralay Faw - cett 1925 te Cenubî Amerikaya hareket etti ve yanına bir telsiz ci - hazı aldı.

Onun en son verdiği malûmat kendisinin tehlikeli bir vaziyette olduğunu gösteriyordu.

Kâşif sonra birdenbire sustu. İki senelik sükûttan sonra Mi - ralayın Diamantino'da görüldü - ğüne dair malûmat alındı.

Fakat sonra gene ortalığı sükût kapladı. Bunun üzerine 1928 de iki kişi kendisini aramağa çıktı - lar. Fakat bunlar Miralayın ba - zı eşyasını bulup geldiler ve onun mutlaka ölmüş olacağını söyledil - ler.

Fakat bu haberleri müteakıp Miralayın yaşadığına dair malû - mat geldi ve bu havadisın ardı a - rası kesilmedi.

Miralay kâh ölüyor, kâh diri - liyordu.

Nihayet en son haberler bir dip - lomasi vesikası olarak geldi.

Vesikayı okuyanlar, ona dair malûmat vermiyor ve verilecek malûmatın ortalıkta heyecan uyan dracağını, ve takıbatı teşevvüşe uğruyacağını söylüyorlar.

Fakat Fawcett'in biraderi onun yaşadığına kanidir. Sonra zev - cesi de aynı kanaattedir.

Fransız topraklarında feci bir tayyare kazası

PARIS — On tayyareden mü - rekkep İngiliz tayyare filosu, Fran sadan Mısra hareket etmişlerdi. Tayyarelerin pilotları Mısırlıydı..

Tayyarelerden biri, müfrezenin kısımküllisini kaybetmiş ve aşağı Sen nehri üzerine gelmiştir. Bu aralık motör bozulmuştur.

Plot, Eu ormanı kenarlarında, yere incek münasip bir saha ara - mış, fakat sis, tayyarenin inebile - ceği yeri görüp tayin etmesme manj olmuştur. Tayyare, topra - ğa yaklaşırken, kuvvetli cereyan alan bir elektrik teline çarpıp ateş almış, yere düşmüş, tekrar sıç - ramış ve nihayet bir çobanın yanı

başına saplanmıştı. Tayyare saplandığı yerde altı metre derin - liğinde bir çukur kazmış ve biçare çobanın elbiseleri tutuşunca adam çağız çıldırarak kadar korkmuş - tur.

İki tayyareci yanarak kömür haline gelmişlerdir.

Amerikan hapisanesinde isyan çıktı

Philadelphie, 22 — Bir ıslah - hanede mahkûmlar etrafa ateş verdikten sonra isyan etmişlerdir.

Bu dakikada mitralyözlerin ve si - lâhların gürültüleriyle mahkûmla - rın haykırırları işidilmektedir. İtfaiyenin gayretine rağmen

yangın büyümeğe istidadını göste - riyor. Yüzlerce polis alelacele sevk edilmişlerdir.

Adi kömürle işliyen otomobiller

ROMA — M. Mussolini, adi kömürün hasıl ettiği gazla işliyen bir motörle mücehhez küçük bir otomobil ile Roma — Budapeşte yolunda elde ettiği neticelerden dolayı professeur Ferrazuti'ye memnuniyetini bildirmiştir.

M. Ferrazuti, adi kömürden çı - kan gazla ve ancak 21 lirtelik bir masrafla 1.350 kilometrelik bir yol almak mümkün olduğunu is - bat etmek istemiştir.

M. Mussolini, profesörü tecrü -

belerinde devam ve karbüran it - halâtından kurtulmak, yahut bu ithalât miktarını azaltmak için İtalyan ziraat mahsulleri tortula - rından istifade çarelerini aramağa teşvik etmiştir.

ŞERLOK HOLMES'e KARŞI ARSEN LÜPEN!

VAKIT tefrikası:

Numara: 21

— Hayır... Bir başkasile konuşmalarını dinledim. Bu adam onu dükkândan aldı, mahallebiciye götürdü. Miltiyadiden bahsediyor, tehdit ediyor, 3 bin lira istiyordu. Leonidanın korku ve heyecan için de ikide bir kendini kaybettiğini gördüm. 3 bin lirayı vermek istemiyor, tehditlerden kurtulmaya çalışıyor. Fakat bu tehditler neye istinat ediyor, anlıyamadım.

— Acaba bu Leonida Arsen Lüpenle tanışıyor mu, dersin?

— Henüz belki tanışmıyor. Fakat yakında karşılaşacakları muhtemeldir. Arsen Lüpen Miltiyadiye o mektubu ancak Leonidanın işi için yazmış olacaktır.

— Nasıl işi?

— Kimbilir. Burası bizce meçhul...

Şerlok Holmes için Arsen Lüpen'e dair, Altın kemer mağazasına dair meçhul olan daha bir çok hakikatler vardı. Leonidanın mazisi, Mercan Ali cinayeti, Arsen Lüpenle Leonidanın münasebeti, hiç biri malûm değildi.

Bu hakikatler Şerlok Holmesin ertesi günü Altınkemer mağazasının da geç vakit gizlenmesi üzerine meydana çıktı.

Şerlok Holmes bir gün evvel mahallebici dükkânında Leonida ile karşı karşıya oturan şişmanca, orta yaşlı, çenber sakallı adamın mağazaya girdiğini gördü. Biraz sonra çıkacağını sandı, bekledi, çıkmadığını görünce hemen içeriye girdi. Miltiyadinin odasına çıktı:

— Dostum, dedi. Bana bir iki saat müsaade ediniz, şimdi herkes mağazadan çıkınca burada kalmak istiyorum. Ortağımız Mösyö

Leonidayı biraz tarassut etmem icap ediyor. Bahusus yanında, kasa başında pek nazik bir dostu da var galiba...

Leonida odasının camından eğildi, baktı. Filhakika şişmanca zat Leonidanın başından ayrılmıyordu:

— Kim bu adam? Tanıyor mu sunuz?

— Hayır, fakat ortağımızın pek hoşuna gitmiyen bir zat..

— Sakın Arsen Lüpen dediğiniz bu olmasın?

— Hayır, Arsen Lüpen zayıf ve zarif bir adamdır.

Miltiyadi efendi Şerlok Holmesin istediğini kabul etti. Ona nelerde gizlenebileceğini, bekçiye bile görünmeden herhangi odada veya mağazanın herhangi bir köşesindeki konuşmayı nasıl dinliyebileceğini anlattı; Sonra kendisinin de bu gizlenmeye iştirak etmek istediğini söyledi.

Akşam saat sekizde herkes mağazadan çıkınca Leonida ile misafiri kasanın başından ayrıldılar. Asma kata, Leonidanın odasına çıktılar. Orada oturmaya bile vakit kalmadan Leonida çenber sakallı adama 1000 lira saydı, verdi. Sonra:

— Bu sondur, dedi. Artık on para veremem. Biraz da Mercan Alinin başına gelen şeyi düşününüz, benim sabrımı tüketmeyiniz.

Çenber sakallı adam güldü:

— Peki ama biz Mercan Ali gibi sizin katil Dimitro olduğunuzu hapishaneden kaçtığınızı tehdit gibi ileri sürerek paranızı almıyoruz ya... İş görüyoruz. Size yardım ediyoruz.

(Devamı var)

Avrupada tahsil

Müسابakada kazanan talebenin isimleri

Maarif Vekâleti namına Avrupada tahsil etmek üzere müسابakaya giren lise mezunlarından kazananlar şunlardır: Riyaziyeden; Hüseyin Mahmut (Galatasaray), Ali Rıza Hamdi (Kabataş), Osman H. Ahmet (İstanbul erkek), Meziyet Rıza (İzmir Kız) Sadun Kâmil (Galatasaray), Berki Hâmit (Darüşşafaka) Hasan Memiş (Konya).

Riyaziye tedris usulü tahsili için; Ali Naci Osman (Trabzon) fizik ve kimya için Ali Haydar H. Avni (İzmir erkek) Nevhib Necmullah (İzmir erkek), Gani Halil (İzmir erkek) Rasim Mustafa (İzmir erkek), Süreyya A. Lûtfi (Kayseri) Sermet Halil (Adana), Mehmet Sait H. Yahya (Pertevniyal) efendiler.

Fizik ve Kimya tedris usulü için: Muzaffer Mustafa (İzmir kız), ulûmu tabiiye için Salâhattin Hüseyin (Kastamonu), Baha Asım (İzmir erkek) Saadet Ferhat (İzmir kız) M. Asaf Ali Rıza (İzmir erkek), Bedia Eşref (Erenköy) Ömer Fevzi Ali (Bursa) Suavi Durusun (Sivas), Recai Şevket (Kabataş) hanım ve efendiler.

Antrepoloji için: Muzaffer Süleyman (İzmir erkek),

İlim tarihi için: Abidin Abdürrahman (Ankara).

Kütüphanecilik için: Fikret Halit (Kabataş).

Diğer Şubeler

Bunlardan maada Ziraat Vekâleti hesabına imtihanı kazananlar:

Toprak bilgisi için: Reşat Ferhat (Adana), Su mühendisliği için Ali Bekir (Konya),

Harita umum müdürlüğü namına kazananlar şunlardır: Odüs için Numan Mehmet (Kabataş) Litografya: Fethi H. Şakir (İstanbul).

Hanımlar

Bunlardan maada Öküz San'at mektepleri için Avrupa da kadın meslekleri tahsil etmek üzere müsabaka imtihanını kazananlar şunlardır:

Biçki dikiş (Melâhat Cemal) Selçuk Hatun kız san'at mektebinden, Nezanat Mehmet Ali Bursa Necati kız san'at mektebinden, Moda ve çiçek için Umran Fehmi, Ankara İsmetpaşa kız enstitüsünden, Leman Bekir Ankara İsmet paşa kız enstitüsünden. Mesleki resim tahsili için: Saniye M. Recai Bursa Necati Bey kız san'at mektebinden, Nimet Rıza (Üsküdar), ev idaresi için Saime Saffet Yılmaz (Bursa Necati Bey) Müceddet Asaf (İsmet paşa kız enstitüsünden) Leman Abdülkadir Üsküdar kız sanat mektebinden, hanımlar.

Çocuk bakımı için: Hatice Kamber Bursa san'at mektebinden, Zekiye Mehmet Ali (Üsküdar kız san'at mektebinden).

Çamaşır tahsili için: Cemile Sadık (Selçuk Hatun) Süheylâ Kâmil (Üsküdar) hanımlar.

Beyaz iş ve şekiller nakış: Şerife Nafiz (Üsküdar).

San'at tahsili için: Erkek san'at mekteplerinden kazananlar şunlardır:

Marangozluk için: Salâhattin M. Avni (İstanbul) Adil Halit (Bursa) Mehmet Ali (İzmir).

Demircilik tahsili için: Akif Abdüllah (Ankara) Mürsel Mehmet (Aydın).

Döktümcülük için: Hasan Süley

Memleket Haberleri

Eskişehir

Şeker fabrikası işlemeye başladı

Eskişehir, 21 (Hususi) — Şehrimizde kurulan şeker fabrikası imal ettiği şekerlerden iki vagonunu bu hafta içinde piyasaya çıkarmıştır. Fabrika toz şekerden başka küp şekeri yapmağa da başlamıştır. Hemen bir aya yakın bir zamandanberi işlemekte olan fabrika, küşat resmini ancak bazı ehemmiyetsiz fakat resmî sebepler yüzünden geri bırakmış bulunmak tadır.

Fabrika üç güne kadar zürredaki pancarların tesellümüne tekrar başlayacaktır. Fabrika umum müdürü Kâzım Bey Turhal şeker fabrikasının tesisatı için de sık sık Ankara ve Turhallıya gitmektedir. Turhal fabrikası da bu yıl içinde yani 1933 sonlarında işlemeğe açılacaktır.

Ayşeyi kaçıranlar yakalandı

Balıkesir, (Hususi) — Taşpınar köyünün Sepetçi mahallesinden Halil kızı Ayşeyi kaçıran Tayıplar köyünden Ali oğlu İsmail ile arkadaşları tutularak şehrimize getirilmiş ve mevcuden adliyyeye teslim edilmişlerdir.

İsmailin arkadaşları Kesirven köyünden pomak Halil, Arap Ramazan. İsmail oğlu İsmail ve Adem oğlu İbrahim isminde dört kişidir. Ayşenin kızlığını bozan İsmaildir. Diğerlerinin kızın kaçırılmasına yardım ettikleri anlaşılmaktadır. Adliye tahkikata vaziyet etmiştir.

Silo makineleri Balıkesire geldi

Balıkesir, (Hususi) — Ziraat vekâleti tarafından buğday silolarına vazedilmek üzere Avrupaya sipariş edilen ve bir müddet evvel İzmir gelen makineler şehrimize getirilmiştir. Makinelere biri şehrimizde yapılmakta olan siloya vazedilecek diğerleri ait oldukları yerlere gönderilecektir.

Define arayıcıları hâlâ faaliyette

Urla, (Hususi) — İki ay evvel Urlanın Altıntaş mahallesinde mütegayyip ruhlardan birinin hanesinde mühim miktarda altın, gümüş olduğu iddia edilmiş ve baytar Zeki beyin ikamet ettiği bir hanede taharriyat yapılmış, fakat hiç bir şey bulunamamıştır.

Bu definenin mevcudiyetini iddia eden iki zat Yunanistana gitmişler ve şimdi Urla'ya ellerinde bir kroki olduğu halde dönmüşlerdir.

Buna rağmen, iki günderberi hafriyat yapıldığı halde altınlar dan henüz bir eser bulunamamıştır.

Mersinde "Türkçe konuşurma cemiyeti" kuruldu

Mersin, 22 (A.A.) — Mersinde Türk dili konuşurma cemiyeti namıyla bir cemiyet kurulmuştur. Cemiyetin gayesi her türlü konuları vasıtalarla istifade ederek dilimizi Mersinde tamamen hakîm kılmak ve temiz dilimizi, konuşmayanlara, öğretmektir. Cemiyet bu gün valiliğe müracaatla beyanname ve nizamnamesini vermiştir.

man (İzmir), Muzaffer Suat, Haklı (Bursa) efendiler.

Fransızlar

İzmirde yeniden hafriyat yapmak istiyorlar

İzmir, (Hususi) — Fransız arkeoloji enstitüsü müdürü profesör Gabriyel, şehrimize gelmiş ve asarı atika müzesi müdürü Salâhattin Beyle muhtelif asarı atika müzelerini gezmiştir. Profesör Gabriyel'in izahatına göre Fransızlar kilden olduğu gibi İzmir mntakasında gene hafriyat yapmak istemektedirler. Bunun için maarif vekâletinden müsaade istemiştir. Fransızlar vaktiyle Değirmendere nahiyesinin Ahmetbeyli köyünde kadim Klaros mabedinde hafriyat yapmışlardır. Gene orada hafriyat yapmak istemektedirler.

Selçukta yapılmakta olan Efer asarı atika hafriyatına nihayet vaktiyle başlamıştır. Bu seneki hafriyatın Selçuk ile Tire arasındaki yolda Belevi köyü yanında Yanıkale mevkiinde bir dağ üzerindeki höyükte asarı atikadan iki cenaze odası (Lürbe) meydana çıkarılmıştır.

Bunlar Elenistik devrine ait ve üzerleri tezyinatlıdır, ikisi mermerden mamuldür. Vaktiyle bazı kimselerin bu mezarlara girdikleri ve içlerinde bulunması muhtemel olan kıymetli aşyayı aldıkları tahmin edilmektedir.

Selçukta asarı atikadan caminin yanında bir sarnıç vardı, bu sarnıçın eski vaziyetinin ne olduğu belli değildir. Burada yapılan hafriyatın muamma halledilmiş, sarnıçın eski bir Bizans kilisesinin mihrabı üzerinde kurulduğu anlaşılmıştır. Bu kilisenin Senjan Ayayani kilisesi olduğu tahmin edilmektedir.

Eski İzmir hafriyatına tekrar başlanmıştır. Hafriyat sahasının cenubunda şimdiye kadar açılmamış olan kısımda hafriyat faaliyeti devam etmektedir. Hafriyat masrafını halkevi müze sergi komitesi derubte etmiştir.

Bir ceset

Küçük Gülizarı kim öldürdü?

Balıkesir, (Hususi) — Konakpınarı nahiyesinin Bereketli köyünden geçen dereye bir çocuk cesedi bulunmuştur. Nahiye müdürlüğü tarafından yapılan tahkikatta bu çocuğun Kuşkaya köyünden Zeynel ağanın kızı Gülizar olduğu anlaşılarak müddeiumumîliğe haber verilmiştir.

Gülizar yedi sekiz yaşındadır. Ölü olarak sudan çıkarıldığı vakit boyun ve dudaklarında ve aleti tenesülüsünde bir takım bereler görülmüş olması bu meselede bir kast bulunduğu şüphesini hasıl etmiştir. Tahkikat devam etmektedir.

Tükrük yüzünden bir cinayet

İzmir, (Hususi) — Keçecilerde bir vaka olmuştur. Saraç Yuda oğlu Bohor isminde birisi aralarında bazı meseleler çıkan Karşlı Bekir oğlu Alinin yüzüne tükrük attır. 65 yaşında bulunan Ali, bu hakaret üzerine bıcağını çekerek Bohora saldırmış ve sol bacağı ile kaburgasını yaralamıştır. Bohor memleket hastanesine kaldırılmış ve ihtiyar bama yakalanarak adliyyeye verilmiştir.

Deniz Levazım Satılma Komisyonundan :

45,000 kilo Kuru Fasulya : Pazarlıkla münakasası : 24 - T. Sani - 933 Perşembe günü saat 14 de.
25,000 kilo Nohut : Pazarlıkla münakasası : 24 - T. Sani - 933 Perşembe günü saat 14,5 da.
10,000 kilo kuru üzüm : Pazarlıkla münakasası : 24 T. Sani - 933 Perşembe günü saat 15 de.

Deniz kuvvetleri ihtiyacı için 16 - Teşrinisani - 933 tarihinde yapılan münakasasında teklif edilen fiyatları komisyonumuzca gâli görülen yukarıda cins ve miktarı yazılı arzakin pazarlıkla münakasaları bizalarındaki gün ve saatlerde yapılacağından şartnamelerini görmek isteyenlerin her gün ve itasına talip olacakların da yevm ve vakti mezkûrda muvakkat teminat makbuz arile birlikte Kasımpaşada Deniz Levazım Satılma Komisyonuna müracaatları. (638)

İstanbul Posta T. T. Baş Müdürlüğünden :

1 — Kırklareli, Tekirdağ, İstanbul, Bakırköy, Yavaş, İzmit, Sapanca, Adapazarı mntakaları için kestirilecek muhtelif eb'atta beşer yüz cem'an dört bin adet telgraf direği her mntaka için ayrı teklif kabul edilmek üzere kapalı zarf usulü ile 22 teşrinisani 933 tarihinden itibaren "İstanbul, da mevci münakasaya konulmuştur.

2 — İhale 12 Kânunuevvel 933 tarihine müsadif eden salı günü saat 14 de İstanbul baş müdüriyetinde müteşakkil komisyonda yapılacak ve müteahhirlere talep ettikleri takdirde mukavelenin aktini müteakip ihale bedelinin üçte biri nisbetinde avans verilecektir.

3 — Talip olanların şartnamesini görmek ve kanuna uygun olmak şartıyla ihzar edecekleri teklifnamelerini vermek ve beher mntaka için yüz elli liradan iştirak edecekleri mntaka adedine göre teminatı muvakkatelerini yatırmak üzere İstanbul'da komisyon riyasetine ve Kırklareli, İzmit, Adapazarı, Sapanca'da Posta telgraf müdüriyetlerine müracaatları rica olunur. (6126)

Şehir meclisindeki karar

(Baş tarafı 1 inci sayfamızda)

mukabilinde alınacak ücret meselesi müzakere edilmiştir. Mülkiye encümeni reisi Refet, belediye fen işleri müdürü Ziya, muhasebe müdür muavini Nail Beyler, bu nevi hizmetlerden ücret alınmasını müdafaa etmişler, Rafet Bey alınacak ücretin en büyük apartmanlarda yirmi, yirmi beş lira, küçük binalarda daha az miktar da olduğunu söylemiş, Feridun Beyin yaptığı hesapta bu rakamın o kadar az olmadığı görülmüştür. Tefrik Bey yeni binalar kanunu nun bir maddesini okuyarak bu tetkik ücretinin yapılması lazım geldiğini söylemiştir. Neticede, Sadı Beyin (Beykoz) teklifi üzerine mesele daha esaslı şekilde tetkik edildikten sonra meclise getirilmek üzere mülkiye ve iktisat encümenlerine havale edilmiştir.

Taksimdeki tesisat niçin sökülüyor?

Taksim Cumhuriyetin onuncu yıldönümü bayramı münasebetiyle, elektrik şirketi ve su idaresi tarafından yapılan tesisatın muhafazası Şehir meclisinin devre başındaki ilk toplantısında kararlaştırılmıştır. Dün Necip Beyin bu mesele hakkında verdiği taktir okurdu. Necip Bey, bu tesisatın sökülmemekte olduğuna dair gazetelerde çıkan haberleri öne sürüyor, makamdan izahat istiyordu. Fen işleri müdürü Ziya Bey cevap verdi, elektrik şirketi meclisin bu isteğini kabul ederek Taksimdeki aydınlatma tesisatını bedelsiz olarak ve bütün teferrüatla belediyeye bıraktığını, sular idaresine ait tesisatın muvakkat zaman için yapıldığından ipkasına imkân olmadığını, fakat bunun yerine daimi tesisat hazırlanıp projesinin meclise getirileceğini söyledi.

Tramvaylarda kadınlar

Tramvaylarda kadınlara ayrılan iki sıranın tefrikında bir mâna olmadığını, içtimai hayatın bugünkü seyrine göre kadın erkek ayrılığı kalmadığı için tramvaylarda da kadın erkek herkesin her yerde oturabileceğini söyleyen ve tramvaylarda kadınlara yer ayrılması usulünün kaldırılmasını isteyen taktiri okundu. Lehte, aleyh te sesler işitildi. Nazmi Nuri Bey söz alarak bu taktirin kabul edilmesini istedi, tramvayda hanımlara yer ayrılmasının çocuklu, ihtiyar, veya hasta kadınlar için pek faydalı olduğunu, esasen bütün hanımlara karşı hürmet ve nezaket göstermek demek olan bugünkü vaziyetin devam etmesinde bir mahzur olmadığını söyledi. Cevdet Kerim Bey söz aldı, tramvayda kadınlara böyle iki sıra ayrılmasının büyük bir faydası olmadığını, esasen erkeklerin hanımlara daima hürmet ve nezaketle yer gösterdiklerini söyledi, kadınlara yer ayrılması mecburiyeti kal-

ınca hanımların tramvaylarda gene eskisi gibi yer bulabileceklerini söyledi.

Tramvaylara yalnız arkadan binilmeli

Cevdet Kerim Bey bu vesileyle tramvaylara binip inme meselesini de mevzuu bahsederek pasolu ve üniformalı zabıtların de herkes gibi arkadan binip önden inmeleri lazım geldiğini makamın bu hususta da teşebbüste bulunmasını söyledi. Birinci, ikinci mevki farkının kaldırılması yolunda bir fikir de ileriye sürülebilirse de bu hususun tetkike muhtaç olduğunu ilâve etti.

Mustafa Beyin taktiri ve Cevdet Kerim B. in temennileri kabul edildi.

Darülacezedeki eksikler

İkinci celsede mülhak bütçelerin 1931 yılı hesap kesimine ait tetkiki hesap encümeni mazbatalarının müzakeresine başlandı. Darülaceze hesapları tetkik olundu. Darülaceze müdürü Cemil Bey, suallere cevap verdi. Darülacezedeki çocuk bakım yurdunda mütehasıs hekimliğin münhal olması münakaşaları mücip oldu. Oradaki yavruların evvelce mahar oldukları şefkat ve ihtimamın azaltılmaması yolunda Galip Bah-tiyar, İsmail Şevket Beyler beyanatta bulundular.

Muhasebe müdür muavini Nail Bey, kreşte bir hekimle bir asistan bulunduğunu, fazlasına Sihat vekâletince lüzum görülmediğini ve müteakıp yıl bütçesinde de bu hekimliğin kaldırıldığını söyledi. Evvelce Şehir meclisi azasından bir heyetün Darülacezede yaptığı tetkik neticesinde tespit ettiği noktaların tamamlanıp tamamlanmadığı Mehmet Ali Bey (Beyoğlu) tarafından soruldu.

Darülaceze müdürü Cemil Bey bu noksanların ikmal edildiğini söyledi. Hesap tetkiki mazbatasını kabul ve muhasebenin zimmeti ibra edildi.

Bu sırada Vali Muhiddin Bey, sular idaresi meselesi hakkında geçen içtimadaki beyanatına ilâveten izahatta bulunmak istediğini, bunun için de gizli bir celse yapılmasını istediğini bildirdi.

Gizli celsede

Samiler, zabıtkâtipleri, hademeler salonu terkettiler, kapılar kapandı, Vali Bey terkosun belediyece nasıl alındığı yolunda uzun boylu izahat verdi. Müzakere kâfi görüldükten sonra celse aleniye çevrildi.

Açık olarak yapılan dördüncü celsede, Reis vekili Sadettin Ferit Bey, mezbehanın ve belediyenin 1931 yılına ait hesap kesimi hakkındaki tetkiki hesap encümeni mazbataları müzakere edilmek üzere perşembe günü (bugün) saat 14 te toplanılmaya karar verildiğini bildirdi. İçtima bitti.

Sabıkaları ve Ceza

(Baş tarafı 1 inci sayfamızda)

darülfünun ceza müderrisi avukat Cevdet Ferit Beyle görüştük. Bu husustaki düşüncelerini tesbit ettik. Aynı usulün memleketimizde de tatbikına imkân olup olmadığını sorduk. Cevdet Ferit Bey diyor ki:

— Alman nasyonal sosyalistlerin mevki iktidara geçtikten sonra bütün hukukî mevzuatı değiştirerek için çalıştıklarını ve hatta 17 teşrinisani tarihinde gelen Alman gazetelerinde bu maksatla gerek hukuku medeniyenin muhtelif şubeleri ve gerek hukuku ceza ve a mele hukukuna mütedair ahkâmın değiştirilmesi zmnında muhtelif komisyonlar toplandığını, bu komisyonlardan ceza ve ceza usulü muhakemesine ait olan kısmının Alman ve Prusya adliye nazırlarının iştirakiyle toplanacak bir komisyonda tetkik edilmek üzere bulunduğunu ve iki ay evvel Layipçik te toplanan Alman hukukçular cemiyetinin müzakeratında hukuku cezanın büsbütün yeni bir sistem dahilinde tedvin edilmesi zaruretini kanaati hasıl olduğunu görmüştür. Layipçik konferansında bilhassa âri olmyan (Bundan maksat yahudilerdir) kimselerin ahlâkî cürümlerine karşı ağır cezalar konulduğu ve Almanların gayri âri bir ırka mensup-kimseyle izdivaçlarının menedilmek ve bunların hilâfına hareket edenler hakkında da ağır cezalar tatbik edilmek istendiğini de bilyoirdum. Gazete nizin bugün mevzuu bahsettiği mühim mesele, ötedenberi İtalyan mektebinin ve bunun müessisleri olan Lombrozo ve sairenin telkin ettiği esaslardan biridir. Adli suç istatistikleri tetkik edilecek olursa görülür ki sirkat, yankesicilik gibi mali cürümlerden suçluların en az on, on beş sabıka kaydı mevcuttur. Bu vaziyete göre verilen cezanın bu gibi sabıkalara hiç bir tesir yapmadığı, yani islah hallerine yardım etmediği ve onların cemiyetin huzur ve rahatını ihlâlde devam ettikleri bir riyazî hakikat gibi katidir. Lombrozo da bunları cemiyetten çıkarmak istiyordu. Alman tetkiki, bu esasa istinat etmekte olmasına göre yepyeni bir esas diye ortaya atılmamalıdır.

Cemiyete fenalık eden ve fenalıkta devam etmek isteyenleri cemiyete müzir olmayacak bir şekilde sökmek bütün cezaçılarının gayesidir. Elverir ki verilecek ceza ve tatbik olunacak usul ebedî şeklini almasın. Projenin henüz hututu esasıyese bile hazırlanmamıştır. Şimdilik bundan fazla bir şey söylenemez. Yalnız, sızan malûmat, bu gibi mahkûmları diğer mahkûmlardan ayırarak kendilerine mahsus hapisanelerde tecrit etmek esasının düşünüldüğünü gösteriyor ki, kabul olunacak bu usulün büyük faydalar temin edeceği muhakkaktır. Bilhassa, kendileriyle hapisanelerde teması mümkün olan ve bir defadan fazla mahkûm olan kimselere bunların fenalıkla rı sirayet ettirilemeyecek demektir ki, cezaçılar için düşünülen gayelerden de biri olduğunda şüphe yoktur.

Bu usulün bizde tatbikında ne fayda beklersiniz?

— İmparatorluğun cümhuriyete fena bir miras olarak bıraktığı hapisane ve tevkifhanelerimizin

Bir Aile Faciası

(Baş tarafı 1 inci sayfamızda)

ait olan bu evde Akşemsettin mahallesini imamı İlyas Ef. ve ailesi ef radı oturmaktadır. İlyas Ef. dört ay evvel vefat etmiş, ailesi ve çocukları maddî imkânsızlık yüzünden bu evi terk edip başka bir yere gitmişlerdir.

İlyas Ef. nin zevcezi Nezihe H. konu komşuya yardım etmekte, az kazancıyla kendisi geçindiği gibi 17 yaşındaki oğlu Salâhattinle kız Hayrünnisaya bakmaktadır. Salâhattin Ef. orta mektep talebesidir. Hayrünnisa hanım ise 18 yaşındadır. Geçen sene polis memuru Ali Galip Ef. isminde bir gençle tanışmış, bir müddet sonra da nişanlanmış, bir müddet sonra da nişanlanmış. Nişandan sonra Galip Ef. nöbetçi olmadığı geceler eve gelerek misafir kalmaya başlamıştır. Bu suretle aylar geçmiş, bu vaziyet üzerine Galip Ef. evlenme memurluğuna müracaat etmiş, nişanlığının kardeşi Salâhattin Ef. nin evden ayrılmasını ve bir daha uğramamasını istemiştir. Bu yüzden Galip Ef. ile nişanlısının ve ailesinin araları bozulmuş, Hayrünnisa Hanım:

— Beni kardeşimden mi kıskanıyorsun? Demişti. Galip Ef. bu sarîh suale sarîh ve katî bir cevap verememiş yalnız:

— Benim dediğim muhakkak olmalıdır, diye ısrar etmiştir. Bundan başka bir rivayete göre iki ay evvel Galip Efendi nişanlısına bir yanlışlıkla zehirli bir madde içirmiş evdekler yetişmişler, iki genci muhakkak bir ölümden kurtarmışlardır.

Evvelki akşam saat dört buçuğa doğru Nezihe hanıma Hoca hanım ismindeki komşusu misafir gelmiş, alt kattaki odada konuşmaya başlamışlardır. Yarım saat sonra da Galip Ef. kapıyı çalmış, nişanlısı Hayrünnisa hanım yukarıdan inerek açmıştır. Galip Ef. nin gelmesi üzerine misafirle kain valdesi üst kattaki odaya çıkmışlar, nişanlıları yalnız bırakmışlardır. On dakika sonra ise alt kattaki odadan bir takım gürültüler gelmeye başlamış, hatta bu sırada Nezihe hanım komşusuna:

— Bak komşu aşağıda hırıltı gene başladı!

Demişti. Gürültü fazlalaşınca komşu evi terk etmiş, Galip Ef. nin kain valdesi Nezihe hanım da aşağıya inmiştir. Nezihe hanım kavganın önünü almak için damadına:

— Galip Bey sinirlenme! Sofra kuralım da yemek ye....

Demiş, Galip Ef. karnının tok olduğunu söylemiştir. Nezihe hanım damadının hiddetini teskin için bir kahve pişirmiş, Galip Ef. kahveyi içerken kapı çalınmış, kain biraderi Salâhattin Ef. içeri girmişti. Galip Ef., kain biraderini görünce gene çileden çıkmış, birden bire ayağa kalkarak oda kapısını kilitlemiş, kavgaya başlamıştır.

Galip Ef. kain biraderi Salâ-

vaziyeti hazırası bu usullerin bizde tatbikına henüz imkân verememektedir. Hapisanelerde mahpuslar umumî koğuş şeklinde yaşadıkları ve ayrıca ağır cezalar ve mükerreler için mahsus mahaller yapma imkânı, bütçe mülâhazatı dolayısıyla, mümkün bulunmadığı için şimdilik bu usullerin tatbiki meselesini düşünmek faydasızdır.

hattin Ef. ile hayli atıştıktan sonra elini tabancasına götürmüş, bu sırada Nezihe hanım oğlunu kurttarmak için damadının üzerine atılarak ellerini tutmuştur. Salâhattin Ef. fırsatı ganimet bilmiş, odanın arkasındaki küçük pencerenin camını kırarak kendisini mutfaka atmıştır. Salâhattin Ef. nin peşinden kız kardeşi Hayrünnisa hanım da pencereden atılmıştır. Salâhattin Ef. sokağa fırlayınca "Yangın var!," diye feryada başlamış, tam bu sırada içerdeki odada dört el silâh atıldığını işitmiştir. Salâhattin Ef. kapıyı tekmeleme rek içeri girince annesinin kanları içinde yere serildiğini görmüştür. Elinde tabancası, gözleri dönmüş bir halde etrafına bakınan Galip Ef. kain biraderini oda kapısında görünce hemen tabancasını çevirmiş iki el de Salâhattin Ef. ye sıkmıştır. Fakat tali eseri olarak ancak kurşunlardan biri Salâhattin Ef. nin belindeki kuşağı parçalamış, ve belini de hafif surette sıyırılmıştır.

Salâhattin Ef. kurşunlardan sakınmak için eğilmiş, yere düşmüş, sonra kalkıp sokağa kaçmıştır. Bu sırada Galip Ef. nin yanlış bir hareketi üzerine tabanca elinden düşerek patlamış, çıkan kurşunlardan biri kaza ile Galip Ef. ye isabet etmiş ve ölümüne sebebiyet vermiştir. Nezihe hanım da aldığı dört kurşun yarastyle ölmüştür.

Fransız kabinesinin mevki

(Baş tarafı 1 inci sayfamızda)

detle reddolunmasından çıkmıştır. (Sarraut), encümenin bu teklifini reddederken bu teklifin Fransa maliyesini kuvvetlendirmek için kurduğu plânı alt üst edeceğini söylemiştir.

Bundan sonra, haftada kırk saat çalışılmasına ve iş tedariki programına ait kanunların müzakeresini de (Sarraut) bütçe kanununun dan sonraya bırakmak istemişse de sol cenah, bilhassa yeni sosyalist fırkası o kanunların derhal müzakereye konulmasında ısrar eylemiştir.

Bu suretle (Sarraut) kabinesinin ekseriyetini temin eden fırkaların adedi günden güne azalmaya başlamıştır. Sol cenah radikalleri bütçenin heyeti umumiyesine bir den rey vereceklerini kat'i olarak söylediklerinden ve maliye encümeni tarafından buna göre hazırlanan kanun lâyhasını hükümetin bilâkaydı şart kabul etmesi imkân haricinde bulunduğundan dolayı (Sarraut) kabinesinin pek kısa bir hayata malik olduğu tahmin edilmektedir.

Hatta (Echo de Paris) gazetesi kabinesinin can çekişmekte olduğunu ve esasen de hiç yaşamıya başlamamış bulunduğunu yazmaktadır. Bu gaezte (Sarraut) ya halef olarak (Chautemps), (Bonnet), (Herriot) ve (Daladier) nin isimlerini zikretmektedir. Fakat yeni kabineyi teşkile memur edilecek olan bu zevattan herhangi birisini parlâmentoda tutabilecek olan fırkalar, (Sarraut) kabinesini tutan aynı fırkalar olacağından bunların da şimdiki gergin vaziyeti kurtaramayacaklarına muhakkak nazariyle bakılmaktadır. Çünkü buharın bugünkü parlâmentodaki teşekküllerden ileri gelmektedir.

Deniz Levazım Satınalma

Komisyonundan :

800 Ton Rekompaze Kömürü : Pazarlıkla münakasası : 25 Teşrinisani 1933 Cumartesi günü saat 14 de. Donanma ihtiyacı için lüzumu olan kömür pazarlıkla mübataha edileceğinden şartnamesini görmek isteyenlerin her gün ve itaama talip olacakların da münakasa gün ve saatinde muvakkat teminat makbuzlarıyla birlikte Kasımpaşada Deniz Levazım Satınalma komisyonuna müracaatları. (6404)

Deniz Yolları İşletmesi
ACENTALARI:Karaköy Köprübaşı Tel. 42362 Sirkeci
Mühürdar zade hanı; Telefon 22740

Mersin Sür'at Postası

Çanakkale vapuru 24 ikinci teşrin Cuma on da Sirkeci rıhtımından kalkarak İzmir, Antalya, Mersin, Payas'a. Dönüşte bunlara ilâveten Alanya, Küllük, Çanakkaleye uğrar. (6439)

Karadeniz Sür'at Postası

Gülcehal vapuru 23 ikinci teşrin Perşembe 18 de Galata rıhtımından kalkarak inebolu, Samsun, Ordu, Giresun Trabzon, Rize, Hopa'ya. Dönüşte bunlara ilâveten Pazar, Pulatane'ye uğrar. (6440)

Karadeniz Aralık Postası

Vatan vapuru 25 ikinci teşrin Cumartesi 18 de Galata rıhtımından kalkar. Gidişte İnebolu, Sinop, Samsun, Gireson, Trabzon, Rize, Hopa'ya dönüşte ilâveten Pazar, Sürmene, Fatsa, Ünye'ye uğrar. (6477)

Osmanlı bankası
İLÂN

% 3 faizli, 1911 tarihli Mısır Credit Foncier tahvillerinin, 1 kânunu evel 1933 tarihinde icra edilecek itfa keşidesi üzerine başa baş tediyesi tehlikesine karşı Osmanlı Bankası Galata merkeziyle Yenicami ve Beyoğlu şubeleri tarafından pek müsait şeraitle sigorta edileceği mezkûr tahvilât hâmilleri nin malûmu olmak üzere ilân olunur.

FARUKİ'nin
Nermin Suyu

Kusursuz ten güzelliğinin tılsımıdır. 10014

İstanbul Asliye Mahkemesi Birinci Ticaret Dairesinden:

Milanoda mukim Daniyela Bellavita ticarethanesinin Hason ve Kastoryano iflâs masası sendiklari Ali Nihat ve İsak Hazan Beyler aleyhine 689,17,4 İngiliz lirasının Hason ve Kastoryano masasına kaydı kabulü davasının cari muhakemesinde müddeialehylerden Daniyel Bellavita firmasına ilânen tebligat ifasına karar verilmiş ve yevmi muhakeme olarak 23—12—933 Cumartesi saat 13,30 tayin kırılmış olduğundan yevmi mezkûrda Daniyel Bellavita firmasını temsil eden bir vekil göndermediği takdirde gıyabında muamele ifasına karar verileceği ilân olunur. (9387)

Bartın İcra memurluğundan:
Bartın Sancakdar mahallesinden Halil Ömer oğlu Mehmet efendiye:

İpotekli senetle yedi yüz seksen lira borçlu ve halen nerede ikamet ettiği bilinmeyen Bartın Meclis mahallesinden Geriş Kovan oğlu Hacı Ömer kaptan mahdumu Hasan efendinin işbu borcu için ödeme emri tebliğ edilemediğinden ilânen tebligat yapılmamasına karar verilmiş olmakla ilân tarihinden itibaren otuz gün zarfında Bartın icra memurluğuna şifahen veya tahriren müraعات etmesi, aksi takdirde kanuni tebligat yapılmış gibi müteakip muameleye devam olunacağı ilân olunur. (9368)

DARA
BİRİKTİREN
RAHAT-EDER

Devlet Demir yolları ilânları

Mubayaasına lüzum görülen 80,000 adet kayın traversin kapalı zarfla münakasası 11/12/933 pazartesi günü saat 15 te Ankara'da idare merkezinde yapılacaktır.

Tafsilât Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde onar liraya satılan şartnamelerde yazılıdır. (6396)

Haydarpaşa limanı eşya tahmil ve tahliyesi işinin kapalı zarfla münakasası 14/12/933 perşembe günü saat 15 de Ankarada idare merkezinde yapılacaktır. Tafsilât Ankara ve Haydarpaşa veznelerinde beşer liraya satılan şartnamelerde yazılıdır. (6474)

Büyük Tayyare Piyangosu
16. ıncı tertip 2. inci keşide
11 Kânunuevvel 1933 dedirBüyük ikramiye (25)
bin liradır

Bu keşidede ayrıca 10.000, 4.000, 3.000 liralık ikramiye ve 20.000 liralık bir mükâfat vardır.

Ziraat Vekâleti Zat işleri
Müdürlüğünden :

929 senesinde annesi, İrfan bey mutallakası Ayşe Saadet hanım ile beraber gaip olup şimdiye kadar kendisinden bir haber alınmayan Ziraat Vekâleti Ziraat işleri Umum Müdürlüğü Mümeyyizi iken vefat eden Ali İrfan Beyin oğlu Nejat efendinin babasından tahsis edilen maaşı almak üzere Ziraat Vekâleti Zat işleri Müdürlüğüne müracaatı lüzumu ilân olunur. (6443)

Askerî Fabrikalar ilânları

Muhtelif kimya malzemesi:

Yukarıdaki malzeme kapalı zary suretiyle 20/1/934 tarihinde saat 14 te ihalesi icra edilecektir. Taliplerin şartname için her gün öğleden sonra münakasaya girmek için de o gün teminat ve "Teklifat," ile müracaatları. (6351)

DOKTOR

Hafız Cemal

Dahili hastalıklar mütehassısı
Cuma pazardan başka günlerde sabahları (9 — 11) Beyoğlu — Taksim — Altın bakkal numara 2 Telefon: 42519 öğleden sonra saat (6 — 2,5) İstanbul Divanyolu numara 118 Telefon: 22398 perşembe günleri sabahleyin Beyoğlunda ki kişilik ikametgâhında fukara meccanen.

ZAYI — İstanbul ithalât gümrüğünden aldığım 11 — 6 — 933 tarihli 583871 ve 583872 numaralı iki adet makbuz zayı olmuştur. Suretini çıkaracağım dan eskisinin hükmü olmadığı ilân olunur. (9396)

Galata, Hırdroğlu han Moiz Aseo

Sahibi: MEHMET ASİM
Neşriyat Müdürü: Refik Ahmet
VAKIT Matbaası — İstanbul

Vapurculuk

Türk Anonim Şirketi
İstanbul Acentalığı
Liman han, Telefon: 22925

TRABZON YOLU

Dumlu Pınar vapuru 26 teşrinisani pazar günü saat 18 de Galata rıhtımından hareketle Trabzon yoluna gidecektir. Gidişte: Zonguldak, İnebolu, Ayancık, Samsun, Ünye, Ordu, Gireson, Tirebolu, Görele, Trabzon, ve Rizeye gidecektir.

Dönüşte bunlara ilâveten Of iskelesine de uğrayacaktır.

Göz Doktoru
Süleyman Şükrü
(Babıâli) Ankara caddesi
No. 60 Telefon: 22566

3. K. O.

Satılma Komisyonu ilânları

M. M. V. SA. AL. KO. dan:

Hava ihtiyacı için pazarlıkla 18 ton hintyağı satın alınacaktır. İhalesi 9/12/933 Cumartesi günü saat 10,30 dadır. Taliplerin şartnameyi görmek üzere her gün pazarlığa iştirak için de o gün ve vaktinden evvel Ankara'da M. M. V. SA. AL. KO. müracaatları. (3396) (6416)

M. M. V. SA. AL. KO. dan:
Hava kuvvetleri ihtiyacı için pazarlıkla 200 takım uç elbisesi alınacaktır. İhalesi 14/12/933 Perşembe günü saat 10,30 dadır. Taliplerin nümune ve şartnamesini görmek üzere her gün pazarlığa iştirak için de o gün ve vaktinden evvel Ankara'da M. M. V. SA. AL. KO. na müracaatları. (6467) (3405)Kiralık
ODALAR

Ankara caddesinde matbaamız ittisalinde Orhan Beyhanında kiralık odalar vardır. Talip olanlar VAKIT idaresine müracaat edebilirler.

İstanbul altıncı icra memurluğundan:

Bir borçtan dolayı mahçuz ve paraya çevrilmesi mukarrer İstanbulda Ankara caddesinde Hobyar mahallesinin Acı Musluk sokagında 3 numaralı dükkânda bulunan bir adet büyük tab makinası (Rotatif) 27 — 11 — 933 tarihinde saat dokuz buçuktan on bir kademeye kadar paraya çevrilecektir. Taliplerin mezkûr vaktte mahallinde hazır bulunmaları ilân olunur. (9384)